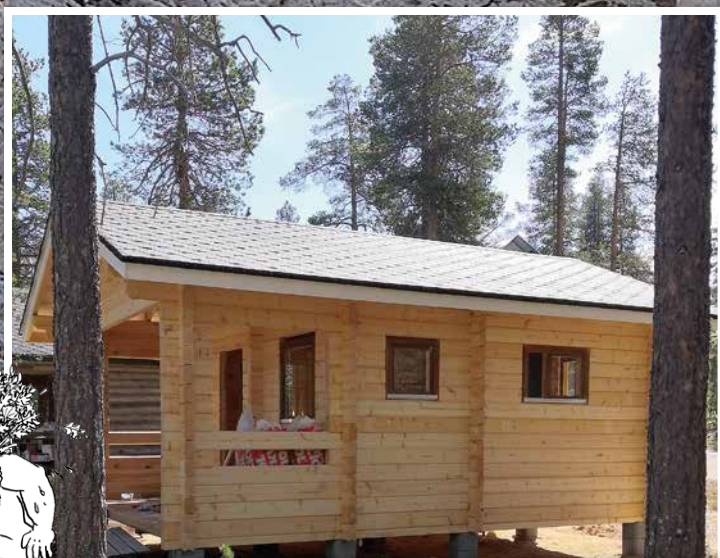

Retkeilijä

SRL – 51 vuotta toimintaa Nro 2 Joulukuu 2022

Kauan odotettu
Varkhanmukan
pikkusauna on
kylpykunnossa!

SUOMEN RETKEILYLIITTO ry

Luonnostävien kansainvälisen Liiton (Naturfreunde Internationale, NFI) Suomen jäsenjärjestö, perustettu 1971.

Toimisto: Valimotie 10,
00380 Helsinki

puh. **045 1369 744**

toimisto@suomenretkeilyliitto.fi

www.suomenretkeilyliitto.fi

www.nf-int.org tai www.nfi.at

Palvelemme: ti, ke, to klo 9-16

Järjestösihteeri: Tiina Sinervo

Puheenjohtaja: Hannu Puhalainen,

puh. 040 588 1439

SRL:n til:

Nordea FI66 1521 3007 1194 58.

Retkeilijä-lehti:

Toimitus Hilikka Laitinen,
puh. 0440-500354,
hilikka.laitinen@gmail.com

ISSN 0783-165X

Painopaikka:
Lehtisepät Oy, Lahti

Tämä uusikin Retkeilijä-lehti on luettavissa, niin kuin myös aikaisempia numeroita, SRL:n nettisivuilla näköissivuina. www.suomen-retkeilyliitto.com

SRL:n majatalkoot

25.5.-28.5.2023

Ukonjoella

12.6.-18.6.2023

Lapin majoilla

SRL:n majahinnat löytyvät
www.suomenretkeilyliitto.fi
sekä tämän lehden sivulta 14.

Puheenjohtajan palsta

Tätä kirjoittaessani 9.11. täällä Suomen Lapissa on maa valkoisena. Vaellussaappaat on vaihdettava hiihtovarusteisiin päästäkseen vaeltamaan kuniiseen luontoon.

Ensimmäiseksi: Haluan kiittää liiton viimekesäiseen 50-vuotisjuhlatapahtumaan Vähäjärvellä osallistuneita jäseniämme hienosta ja hyvähenkisestä juhlasta.

Meitä oli paikalla reilut 50 henkilöä kolmestatoista eri seurasta. Juhlapaikka ja sen henkilöstö ansaitsevat myös kiitokset hyvin hoidetuista järjestelyistä ja tarjoiluista. Ohjelma ja esiintyjät olivat myös korkeatasoisia, kiitos myös heille.

Toiseksi: Ensi toukokuun kuudes päivä on liiton seuraava liittokokous. Kaikki valittavat luottamushenkilöpaikat ovat uudelleenvalinnan edessä. Eli seurojen syyskokouksissa olisi paikallaan keskustel-

la keitä voisi esittää liiton hallintoon. Ei riitä, että kokouksessa esitetään entisten jatkavan, vaan uudet henkilöt tuovat aina uusia tuulia ja ajatuksia liiton hallintoon.

Kolmanneksi: Seurojen syyskokouksissa tullaan hyväksymään myös ensi vuoden toimintasuunnitelmat. Laittakaa suunnitelmiin myös Retkeilyn peruskurssien järjestäminen. Kurssilla varmistetaan seurojen jäsenkehitys. Liiton ja seurojen jäsenmäärät ovat vähenemässä. Jotain pitää tehdä kehityksen muuttamiseksi positiiviseen suuntaan.

Neljänneksi: Kiitos kaikille jäsenille kuluneesta työntäyteisestä vuodesta ja aina vaan parempaa Uutta Vuotta 2023 kaikille.

Toivoo puheenjohtaja **Hannu Puhalainen** täältä Joulupukin maasta.

Kiinteistötoimikunnan kuulumisia

Tervehdys hyvä talkooväki ja muutkin liittomme jäsenet

Lapinmajoilla on taas aherrettu ahkerasti. Varkhanmukaan on noussut uusi hieno sauna, uutterien rakentajien toimesta. Pientä viimeistelyä toki täytyy vielä tehdä. Aikaahan rakentamiseen meni koko kesä. Talkoiden aikana saatiin runko pystyyn ja vesikatto kuntoon. Pienemmällä porukalla tehtiin lattiat, välilapiot villoituksineen ja panelointeineen, asennettiin kiuas ja savupiippu, lauteet sekä asianmukaiset tukevat penkit. Nyt syksyllä saatiin ovet ja ikkunat paikoilleen, joten sauna on periaatteessa käyttökunnossa kunhan rakennustarkastaja hyväksyy työt. Täytyyhän saunalle nimi keksiä. Sitä mietitään ensi kevään aikana ja viralliset löylyjäiset pidetään kesäkuun talkoissa. Makoisia löylyjä. Kyllähän lapissa muutakin aherrettiin. Siivottiin kaikki kämpät lattiasta kattoon, tehtiin runsaasti polttopuita ja siistittiin paikkoja. Meitä oli ilahduttavasti yli 20 talkoolaista useasta eri seurasta.

Ukonjoella on tehty polttopuita ja siivottu paikat. Viimeisimmäksi uusittiin saunan lattia. Entinen oli päässyt vaarallisesti lahoamaan. Ajankohta sattui valitettavasti syksyyn, jolloin paikalla oli runsaasti retkeilijöitä. Töistä aiheutui kyllä häiriötä, mutta entäpä jos jonkun jalka olisi mennyt lattiasta läpi ja olisi käynyt tosi pahasti. Olisiko parran pärinä ollut vielä kovempaa. Kiitos rakentajille.

Liittohallitus käsitteli Ukonjoen koiria ”ongelmaa”. Koiria on holtittomasti pidetty kaikkialla.

Ulosteita on ollut pitkin pihoja jne. Koska palautetta on tullut asiasta, päätti hallitus, että koiria saa pitää vain Einarissa. Isoon kämppään koiria ei saa viedä. Jokaisen koiranomistajan tulee huolehtia jätökset pois, myös tarhasta. Koiran paikka ei ole sängyssä. Seurataan tilannetta ja toivotaan kaikkien noudattavan ohjeita.

Muistutus Ukonjoelle: Auton tms. kylmälaukkuja ei saa kytkeä sähköverkkoon. Kylmälaukut kuluttavat kohtuuttomasti virtaa eikä paneelien tuotto riitä. Viileää tilaa kyllä riittää, jääkaappi, kellari ja keittiön takana oleva varastohuone.

Joitakin ajatuksia ensivuodelle. Lappi. Varkhanmukan pitköspuiden korjaus, saunan maalaus, korun korjaussuunnitelman teko. Lisäksi normaalit huoltohommat.

Ukonjoki. Saunan löylyhuoneen sisäkaton ja eristeiden uusiminen. Yms.

Tiedoksi. Joudumme korottamaan Rihmakurun käyttökorvauksia kohonneiden sähkön- ja polttopuun hinnan vuoksi. Uudet hinnat toisaalla tässä lehdessä.

Näillä mennään. Kiitos kaikille kuluneesta vuodesta ja parempaa vuotta 2023.

Ps. Ensivuosi on jälleen liittokokousvuosi. Kiinteistötoimikuntaan tarvittaisiin aktiivisia ihmisiä mukaan touhuun.

Pauli Komonen

Liittokokous

Suomen Retkeilyliiton seuraava liittokokous pidetään

6.5. 2023 Paasitornissa Helsingissä klo 13.

Liittokokouksessa valitaan hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja hallituksen jäsenet sekä tilintarkastajat seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi.

Suomen Retkeilyliitto ry

Sauli Lehtimäki ja vpj Seija Niemelä ojentavat Hannu Puhalaiselle hänen 70-v.lahjansa.

Juhlapuheen piti kansanedustaja Tarja Filatov.

TRL juhli 50 vuottaan ja jäi samalla historiaan

Muistot mennessä, ajatukset tulevaisuudessa. Noin voisi kuvata Työväen Retkeilyliiton 50-vuotisjuhlia 21.-22.5. Hämeenlinnassa Hauhon Vähäjärvellä. Juhla oli vanhojen ystävien muistorikas tapaaminen, jossa sekoittuivat nostalgia ja uuden odotus.

Vuonna 1971 perustetun Työväen Retkeilyliiton piti juhla puolta vuosisataansa jo vuonna 2021, mutta koronakurimuksen vuoksi juhla siirtyi jännittävään ajankohtaan. Työväen Retkeilyliiton nimenmuutos Suomen Retkeilyliitoksi oli juuri tullut voimaan, jolloin vanha nimi ja monelle rakas lyhenne TRL jäivät samalla jo historiaan. Oli aika kerrata monia yhteisiä retkiä ja kohtaamisia, mutta samalla miettiä millainen olisi uudistuva Suomen Retkeilyliitto. Vanhan ja uuden kohtaamista kuvaa vaikkapa se, että samalla kun juhla vieraat majoittuivat Vähäjärven Lomakodin huoneisiin ja ottivat löylyjä, liiton viestintätyöryhmä jo hioi Vähäjärvellä nettiuudistusta ja liiton viestintästrategiaa.

Juhliin saapuneilla yli 50 vieraalla oli mahdollisuus saapua paikalle jo hyvissä ajoin ja jäädä juhlimisen päälle myös yöpymään, joten aikaa muisteluihin ja ajatustenvaihtoon oli riittävästi. Mielihyvää epäilemättä lisäsi maittava noutopöytäpäivällinen. Varsinainen juhla oli – varmaan retkeilyhenkiselle joukolle sopivasti – sekä juhla että mukavasti rento, jolle suorastaan maanläheinen. Avauspuheen piti

luonnollisesti liiton puheenjohtaja Hannu Puhalainen. Juhlapuhujaksi järjestäjät kutsuivat pitkäaikaisen kansanedustaja ja demarivaikuttaja Tarja Filatovin. Hänen puheensa epäilemättä koskettivat sekä muistot jo lapsuudessa alkaneesta luontosuhteesta että aito huoli luontomme muutoksesta ja sen monista uhista.

Tavan mukaan juhlakalu sai vastaanottaa lukuisia onnitteluja ja tervehdyksiä, kuten eri seuroilta ja Työväen Sivistysliitolta. Liiton kultaiset ansiomerkit myönnettiin Juha Hämäläiselle, Tuula Tourulle ja Jouko Koskiselle, joista ensin

mainittu oli itse paikalla. Opetus- ja kulttuuriministeriö oli myöntänyt kolme liikuntakulttuurin ansiomerkkiä; Maija Koposelle, Ilpo Rossille ja Pauli Komoselle, joista liiton toimistossa pitkään palvellut Maija Koponen vastaanotti oman sa juhlassa.

Hämeenlinnan seudulla toimiva Hämy Teatteri nauratti yleisöä improvisaatioillaan, ja illanvieron kruunasi uusmaalainen runo- ja musiikkiryhmä Sananjalka. Heidän runonsa ja laulunsäilyt ilmensivät samaa luonnonrakkautta joka on tuonut heidän yleisönsä retkeilyn pariin, unohtamatta tekstien

kuvaamaa ihmiselon ihanuutta ja ajoittaista tuskaa. Esitys todella upposi.

Vielä yksi huomio: juhlayleisö oli silmiinpistävän iäkästä. Se on ymmärrettävää, kun paikalle saapui tietenkin pitkään toiminnassa mukana olleita seurojen veteraaneja, joille ikätovereiden tapaaminen oli tervetullut tilaisuus. Samalla se muistutti tulevasta ja aloitetuista uudistuksista. Jollei Suomen Retkeilyliitto löydä uusia retkeilijöitä, on epävarmaa moniako vastaavia juhlia saamme vielä kokea.

Markku Karvonen, HäRet

Juhlijoita topparin tuvassa.

Kaksi HTR:n vahvaa vaikuttajaa on poistunut joukostamme

Esko Nieminen 7.7. 1936 – 6.4. 2022

Esko kuoli lyhyen sairastelun jälkeen. Hän oli nuoruudessaan mestaripainija, parhaita omassa sarjassaan. Leipätyö oli rakennusalalla. Myöhemmin tuli politiikka mukaan elämään. Hän oli mm. SDP:n Helsingin piirin piirisihteeri. Hän kuului myös Helsingin kaupungin hallitukseen.

Esko oli HTR:n puheenjohtaja 2007-2010 ollen määrätietoinen ja täsmällinen asioiden hoitaja.

Hän nautti Lapin luonnosta, hiihdellen Varkhanmukkan ja Rihmakurun laduilla hiljalleen pitkiäkin matkoja vielä muutama vuosi sitten.

Kiitollisuudella muistamme Eskoa puheenjohtajana, retkikaverina ja hyvänä ystävänä.

Eila Oranen

Pertti Oranen 23.2. 1943 – 24.8. 2022

Pertti menehtyi lyhyen sairauden murtamana aivo-verisuonisairauteen Meilahden sairaalassa. Hän liittyi HTR:n jäseneksi 1968 seuran ollessa vuoden vanha.

Samaan aikaan liittyi seuraan Helsingin Satamalaitokselta n. 30 jäsentä Birger Käcklundin ”Tseke” luotsaamana. Pertti oli yksi heistä.

HTR:n alkuaikoina järjestettiin Helsingin kaupungin Ulkoiluviraston toimeksiannosta ns. kaupun-

gin retkiä jolloin osallistujat kuljetettiin busseilla ulkoiluretkille ja takaisin. Parhaimmillaan oli neljä linja-autoa kuljettamassa ulkoilijoita.

Polkujen ja reittien merkkäamisen sekä osallistujista huolehtiminen niin, että kaikki tulivat myös takaisin oli kova homma.

Pertti oli kiinnostunut urheilusta ja vapaaehtoistyöstä Satamalaitoksen välisissä kilpailuissa. Hän

oli aina mukana, usein hyvällä sijoituksella, hopealautasia ja pyttyjä on kaappi pullollaan. 70-luvulla työnantajatkin arvostivat suuresti liikunnan tuomaa hyötyä työyhteisössä ja työsuorituksissa.

Vapaaehtoistyö oli lähellä sydäntä myös viimeisellä Rihmakurumatkalla viime huhtikuussa. Siellä Pertti hakkasi halkoja, teki poltopuita, kädenjalkien näkeminen ilahdutti. Hän sanoi usein ”pitää

sitä jotain tehdä kuntonsakin puolesta” Pertti oli luonteeltaan vaatimaton, hiukan hiljainenkin, ystävää ja juttukavereita oli paljon. Hän tuli kaikkien kanssa toimeen.

Pertti oli TRL:n hallituksen jäsen vuosina 2001-2011.

Hän otti kiitollisena vastaan TRL:n (nykyisin SRL) Varhanmukka-palkinnon v. 2016. Allekirjoittaneena uskon, että ne sanat, jotka ovat Pertin muistolle SRL:n adressissa, puh.joht. Hannu Puhalaisen ja kiinteistötoimikunnan puh.joht. Pauli T Komosen signeeramana, hän olisi ollut erittäin suuresti otettu ylentävistä sanoista. Kiitos kaikille muistaneille!

Eila Oranen

Vaeltaja Hannu Auvinen 11.12.1944 – 20.8.2022

Työväen Retkeilyliiton Eräretkijäoston vetäjä ja HTR:n puheenjohtaja – niitä järjestötehtäviä Hannu hoiti retkeilijänä 1990-luvun alussa.

Hannun retkeilyinnostus alkoi synnyinkaupungissa Savonlinnassa luontevasti soutuveneellä ja nuorena perheen isänä Hannulla oli retkillä mukana lapsensa.

Pisimpään Hannun retkiseurana oli kuitenkin oma vaimo Riitta Sairinen. Saimaan vesistö tuli tutuksi heille yhteisillä vuosittaisilla souturetkillä. Kymmenet ja kymmenet vaellusretket patikoiden ja hiihtäen suuntautuivat Pohjoiseen Norjaan ja Suomeen sekä myös Euroopan vuorille.

Tutustuin Hannuun Abiskon hiihtoretken suunnittelukokouksissa talvella 1990. Talvisilta hiihtovaelluksilta on monia muistoja Hannun luotettavasta retkito-veruudesta. Hannun rauhallisuus ja tiedustelutiedot tasoittivat perässähiihtäjän uupunutta ja nälän nostattamaa kiukkumieltä.

Pääsisäisen seutuun osuneella retkellä Hannu virpoi retkiseurueemme tuoreiksi ja terveiksi, ja virpomisasi oli tehtävän mukainen. Virpominen auttoi, kun suojakelissä puskettiin rinteitä ylös ja alas ahkioiden kera.

Hannu Välituntureilla 2020, Ropin takarinnettä. Kuvan otti vaimo Riitta.

Hannun hiihto oli omanlais-taan, matka taittui kuitenkin sujuvasti – pitkistä jaloista oli hyötyä erityisesti ahkion ylämäkivedoissa.

Hannu oli retkeilijä elämänsä

loppuun saakka. Viimeisen rustavaelluksensa Hannu teki Riitan kanssa Välituntureille 2020. Hän kuoli kauniina elokuun yönä 20.8.2022 kotonaan Järvenpäässä.

Järvenpään Retkeilijöiden Tammirannan nuotiotulet ja yhteiset laulut saattelivat Hannun viimeiselle retkelleen.

Armi Salenius

Suomen Retkeilyliitto kunnioittaa poismenneiden jäsenten muistoa. Otamme osaa omaisten suruun.

Kuva:
Reino Tuominen

Muisteluita Varkhanmukan "pikkusaunan" rakentamisen ajoilta

Saunan suunnittelu alkoi vuonna 2021, kun vanha hyvä iso sauna oli niin perso haloille. Varsinkin syksyllä ja talvella meni kuutio halkoja sen sen lämmittämiseksi. Vuoden vaihteessa piirrettiin mökin mallia paperille ja klupiasikin kansiin. Mietittiin kokoa ja huonemääriä yms. Kun saunan mallista oli päästy yhteisymmärrykseen pyydettiin paikalliselta hirsisahurilta tarjousta kehikosta/puutavarasta. Ja kun tarjous saatiin uskallettiin aloittaa oikeiden piirustusten hommaaminen ja alettiin hakea rakennuslupaa Enontekiön kunnalta. Lupa tuli muutaman kuukauden päästä, kun oli osattu vastata muutama kinkkiseen kysymykseen. Esim. Rakennusoikeutta jäljellä...onko? rakennuksen sisätilavuus?? joka ei oikein meinannut mennä kohilleen!!

Kevättalvella alettiin sitten suunnitella talkoita, sovitella hirsien saantia, hirsien olisi hyvä olla tapulissa muutama kuukausi kuivamassa ym. Ja kun mietitään ja sovitaan, niin sovittiin, että kesällä aletaan saunan tekoon. Seuraava jännityksen paikka oli kevätkelit Varkhanmukassa, kestääkö tie alkukesästä kuorma-autoja.

Kesäkuun alkupäivinä saapui Varkhanmukkaan rivakkaotteinen talkooporukka. Tuli talkooväkeä Rovaniemeltä, Kuopiosta ja Hämeenlinnasta. Heti 3.6. Kauppi-sen Kari (Karma) Hyttisen Hannu sekä työpäällikkö Vähätainin Seppo tarttuivat moottorisahoihin ja kaatoivat tontilta muutamia puita pois saunan tieltä. Alatalon Kimmo kaivureineen poisti pintamaat, kannot ja kaivoi viemärielle ojan.

4.6. lauantai. Hirsikuorma saapui ajallaan. Sepon johdolla tehtiin tarvittavat mittaukset ja alettiin perustuksien tekoon. Valettiin 11 harkkopilaria. Eipä maltettu olla koskematta hirsii, koska piti-hän meidän pari hirsikerrosta asentaa heti.

5.6. sunnuntai alkoi armoton hirsien kantelu. Rakennus alkoi nousta kierros kierrokselta. Puhalaisen Hannu, Karma, sekä Hannu H nostelivat hirsii paikoilleen ja tapittivat ne kiinni. Seppo kantoi hirsii oikeille kohdille joten homma eteni supsakkaasti. Pauli Komonen avusteli Karilan Riitaa vil-

Varkhanmukkan sauna viittä vaille valmiina. Kuva: Ilmo Nousiainen syyskuussa 2022.

lojen laittamisessa. Jokaiseen hirsiväliin asennettiin huolella villat lämpövuotojen estämiseksi. Riitta syöksähteli telien välissä kuin pieni kärppä. Paulille jäi villarullan ojentajan rooli. Oltiin hirsikerros 13 kohdalla, kun Niemisen Seija apureineen komensi iltaruualle.

Ja iltasella piti vielä telineitä suunnitella ja tehdä, jotta pystytään seuraavina päivinä jatkamaan turvallisesti saunan tekoa.

6.6. maanantai. Hirren nostelu jatkuu, villaa väliin ja tapeilla hirsii yhdistettiin. Työn tahti vähän hidastui kun mökki nousi, mutta illalla nostettiin kurkihirsi paikoilleen ja sille sitä sitten illalla koolattiin.

7.6. tiistai. Tehtiin ja paranneltiin telineitä kun huimasi. Kattoliskat asennettiin paikoilleen. Ot-salautoja asennettiin, jotka olivat valmiiksi maalattu Helena Storhammerin ja Seijan toimesta ja saattoipa siinä muutama raakaponttilautakin illalla jo katolle nousta.

8.6. keskiviikko. Alkoi raakaponttilaudan kattoon asennus. Sitä hommaa piisasikin koko pitkän aurinkoisen päivän.

9.6. torstai. Sitten oli vuorossa alahuovan asennus katolle ja koko päivähän siihen meni. Mölläri Teu-

vokin Rovaniemeltä kerkesi apuun asennus- ja naulaushommiin. Komia katosta tulikin. Osa porukkaa repi muoveja irti maassa kun toiset niitä nosteli katolle ja kolmannet naulasi jo niitä kiinni kattoon.

10.6. perjantai. Ikkunoita asennettiin, terrassia tehtiin, lattiahom-mia suunniteltiin. Siivottiin viikon sotkuja ympäristöstä ja ihailtiin mökkiä. Ripeää toimintaa. Eikä siinä vielä kaikki. Sorajärven Eila ja Rantalan Ari ja muut talkoolaiset olivat siivonneet Varkhanmukan mökit ja siirtäneet kaksikymmentä kuutiota halkoja liiteriin ja pinoon. Seuraavalla viikolla jatkettiin pienemmällä porukalla. Joukkoomme oli saapunut Kuopiosta Tuomaisen Raimo, joka toi omaa osaamista rakentamiseen. Tehtiin saunan lattiit ja viemärintikin saatiin kuntoon. Sen toimivuuden näkee sitten käytännössä. Muutellaan, jos on tarvetta.

Olihan rakennusta tekemässä moni muukin erinäisissä hommissa kuten Lehtosen perhe Järvenpäästä. Niemisen Seija apureineen huolehti muonituksen. Makoisat olivat keitokset.

Alkusyksystä Karma, Hannu H ja Pauli kävivät tekemässä välilapiot, villotukset, asentamassa kiukaan ja lauteet. Savupiippu osoit-

tautui liian lyhyeksi joten muutama harmaa hius tuli lisää. Koko Lapista ei löytynyt jatkopätkää, joten haettiin Hetasta kokonaan uusi piippu. Työt oli saatava valmiiksi. Nyt saatiin kiuas paikoilleen ja tarvittavia suojaetäisyyksiä etsittiin internetin ihmeellisestä maailmasta. Kaiketi tehtiin oikein, kun rakennustarkastajakin oli hyväksynyt työn. Vielä pientä viilausta kuten penkkien ja lattioiden suojausta niin meidän osaltamme homma oli paketissa. Rihmakurun vesipumpukin korjattiin talkoiden aikana vaihtamalla jälleen uudet tiivisteet. Loppusyöksystä Seppo kävi asentamassa ovet, villoitti, listoitti ovet, ikkunat ja lattialistat ja viimeisteli vielä rakennuksen siihen kuntoon, että Enontekiön rakennustarkastajalle voitiin ilmoittaa saunan olevan valmis lopputarkastukseen. Ja rakennus on nyt tarkastettu ja sitä saapi käyttää. Puhalaisen Hannu lupautui laittamaan aurinkokennovalot paikoilleen ensi keväänä. Tämä lisää käyttömukavuutta ja turvallisuutta. Vielä kun ensi kesänä saadaan rännit, tikkaat ja sauna maalattua niin voimme vain toivottaa makoisia löylyjä uudessa saunassa.

Terveisin **Pauli Komonen** ja **Seppo Vähätaini**

Ensikertalaisen kokemuksia pyöräretkeltä

Osallistuin 22.7.-28.7.2022 pyöräretkelle Varsinais-Suomeen. Mukana oli konkareita, 15 kertaa osallistunut ym. Laivahotel S/S Bore Turussa oli alkuyöpymispaikka. Lauantaina 23.7. klo 11.00 kokoontuimme Turun tuomiokirkon portailla, josta lähdimme kohti Kaarinaa.

Kaarinassa poikkesimme Tuorlan kartanossa kahvilla ja observatoriossa. Vähän alkoi ripsotella. Paimion parantola oli nähtävyyks. Sen värikkäät lattiat ym. Alvar Aallon suunnittelema kokonaisuus. Yöpymispaikkamme oli Paimiossa kansanopistolla.

Aamulla lähdimme jonona kohti Kemiön saarta. Matkalla oli upeita peltoja, joille oli istutettu ketokukkia. Kemiössä yövyimme taas ja kävimme Sagalundin museossa sekä syömässä että kierroksella. Hieno paikka. Matka jatkui kohti Teijon kansallispuistoa, jossa kävimme uimassa. Ruukilla syömässä myös, kaunis paikka!

Meitä oli siis 11 pyöräilijää, joista kolme oli sähköpyörää. Välillä piti ottaa irti, mutta ryhmänä pysyimme.

Salossa löysimme Hotelli Saloran, jonka historiaa ihmettelimme. Jatkoimme ylös Turun läänin Koskelle, jossa siskonmakkarakeitto maistui maan mainiolla, kai sitä oli nälkä.

Turussa voi yöpyä mainiosti laivassa, S/S Boressa. Kuvat: Tarmo Tikka.

Matkalla Oripäähän meitä ohitelti karjankuljetusauto, josta jäi jälkeen melkoiset hajut. Ei kun sadevarusteita päälle. Saavuimme Wanhahan Kanalaan läpimärkinä, mutta sopu sijaa antaa eli majoituimme omakotitaloon. Isäntä hoiti 1000 kanaa ja emäntä kertoili laittamastaan aamupalasta. Viihdekeskushan se oli myös, mutta pyörät kutsuivat selkäänsä.

Aina 9.00 aikaan lähdimme. Nyt Aurajoen alku näytti pieneltä purloilta, mutta leveni myöhemmin. Pöytyän kirkolla näimme hirsiai-

dan, jossa on kaksi pyramidikattoista porttirakennusta 1700-luvulta. Kirkkoympäristö on yksi Museoviraston määrittelemistä valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä.

Aurajoki leveni Lietoon tullessa. Ilmarisen matkailutila oli kokemus, lietealtaasta oli tehty uima-allas! Siinä lähistöllä sijaitsi sitten Vanhalinna, johon kiipesimme. Näköala oli huikaiseva. Vanhalinna on yksi Suomen merkittävimmistä esihistoriallisista ja varhaishistoriallisista muinaislinnoista. Se sijaitsee

Aurajoen ja Hämeen Härkätien välissä. Vanhalinnan merkitys oli todennäköisesti vähentynyt kuitenkin jo aiemmin Turun linnan valmistuttua Aurajoen suulle 1280-luvun alussa.

Vielä jatkoimme Kuralan kylänmäelle viihtyisälle terassille kahville, jossa onnittelimme Helena Nurmia ja kiittelimme Jukka Öbergiä hyvin suunnitellusta reitistä!

Matkavahingoiltakin välttyimme huoltoauton seurattessa, kiitokset heillekin.

Anja Kontto

Hämeen Härkätie.

Aurajoen pyrstö.

Tähtihetkiä retkeilijän taipaleella 2

Viimeksi, vuosi sitten, kerroin Tähtihetkissä reissuista kotimaassa. Nyt lavennan vähän Suomen rajojenulkopuolelle.

Erkki Wiksten oli kiinnostunut Itävallan ja muun Keski-Euroopan lisäksi myös Virossa. Niinpä kävimme Tallinnassa tutustumassa Tallinnan Spordiklubin toimintaan 1980-luvulla, vietin tullaistina Saludoa ja banaaneja. Se oli sen ajan muotia. Sittenmin, kun Helve Ott oli liittynyt TMM-Rään, aloimme Viron kiertomatkoja, Peipsijärven maisemia, käytiin Viron korkeimmassa paikassa Suur Munamägin ”vuorella” 318 m merenpinnasta, Saarenmaalla ja Hiidenmaalla, jossa on erittäin vaikuttava Estonian uppoamisesta kertova muistomerkki. Minulle varsinaisia tähtihetkiä ovat olleet Tallinnan Lauulu- ja Tanssijuhlat.

On uskomatonta, että niin pienen kansa on jo yli 150 vuotta saanut aikaan niin valtavan juhlan. Neuvostovallan aikana ne olivat kansaa koossapitävä tapahtuma Tallinnan Lauululavalla. 1990-luvun lopulla oli lasten vastaavat, joille osallistui TMMRn ja RiRetin lapsia aika liuta, päästiin myös valokuvaan presidentti Lennart Meren kanssa. Lauulujuhlien 150-vuotisjuhlissa 2019 paikkamme olivat katsomon eturivissä ja kun laulajia oli lavalla liki 50.000, niin eihän ne kaikki sinne mahtuneet; osa tuli melkein syliin. Toivon, että retkeilijät jatkaisivat Lauulujuhla-perinnettä, seuraavat on 2024.

Kalifornian ruskamatka tuli

TMMRn ohjelmaan 1997, kun Eeva Hoeseer Kaliforniasta oli ottanut yhteyttä, käynyt miehensä Georgen kanssa kanssamme TRLn majoilla ja innostanut kaksi Oakland NF- ystävänsä ruskaviikollemme Varkhanmukkaan. Lucy Smiell ja Anna Wong nauttivat täysin siemauksin olostaan, Lapinkasteesta ja vaelluksista.

Anna tapasi vilvotella saunan kuistilla ja sanoi katsovansa näkymiä muistiin. Sen opin minäkin ja nyt niitä kumpuaa otollisessa tilanteesta omasta päänsisäisestä kompuutterista esiin, kun näkee ohjelmia Lapista.

Mutta Kaliforniaan: Kohteenä oli ensiksi San Francisco, jonka keskustassa olevasta hostellista, näköaloin Golden Gate- sillalle olin varannut ja maksanut 4 h huoneen. Kun Eeva ja Georg olivat ohjanneet meidät (Vieno Koponen, Helve Ott, Marjatta Sulka- va ja allekirjoittanut) sinne, selvisi, että paikat oli isossa makuusalissa kerrossängyissä. Emme hyväksyneet sitä, saatiin rahat takaisin ja sitten hyväksyimme Eevan kutsun tulla heidän kotiinsa Pachecoon. Hyypän perheen hostellivaraus oli o.k. Osallistuimme Oakland’s Naturefriends syysjuhlaan, kiersimme Muir Woods kansallispuistoa ja vierailimme Lucyn palatsimaisessa kodissa, jonka takka oli nähtävyys: hanureita eli harmonikkoja täynnä. Ne olivat edesmenneen aviomiehen Joen aarre. Ja tietysti meidän oli päästävä Alqatrazin vankilaan, jossa Vieno poseerasi italia-

laista sukuhaaraa olleen Al Caponen sellin ovella.

Matka jatkui rantatietä Los Angelesiin, Santa Monican hotelliin ja lapset nauttivat Tyynen meren rannasta. Universalin studioilla pääsimme kosketusetäisyydelle Tappajahaista, heiluimme San Franciscon maanjäristyksessä 1905 ja pajasimme King Kongia Empire State Buildingin tornissa. Fresnosta matka jatkui Yosemiten kansallispuistoon, jonka eteläosiin satoi ensilumi lokakuun alussa. Piti tehdä mutka, kiertää Lake Tahoeen kautta, että päästiin Renoon, mutta ei haitannut, matkalla oli lännensarjoista tuttuja paikkoja; Virginia City, Bonanza ja Carson City. Ennen San Franciscoon paluuta tutustuimme Heidelbergin Lodgeen, Kalifornian NFIn vuoristomajaan (parisataa majoituspaikkaa saleissa) kaikkine mukavuuksineen. Lahjoitimme isännälle Suomen lipun ja Lauri Pappilan veistämän lintuparin. Paluu San Franciscoon, ja viimeiset kiertoajelut ja muut mukavat, Helve ja Marjatta lentokentälle ja Suomeen, Vieno ja minä Salt Lake Cityyn, josta muutaman päivän jälkeen New Yorkiin.

Rhonen risteilyn alkutahdit koettiin Usko Teräväisen ent. miinanraivaajalla reissulla Lappeenrannasta Kotkaan. Paatti melkein hytyi ennen Kotkaa, mutta niin vain uskalsimme ilmoittautua mukaan kanavaristeilylle Hannoverista Marseillesiin ja maksaa lennot Hampuriin. Uskon matkassa sattui ja tapahtui. Osuus Espoos-

ta Tukholmaan; jotain meni rikki karille ajossa ja se jokin piti hakea Helsingistä. Jotenkin paatti pääsi Hannoveriin, jossa kanavan sulkuportti hajotti sen perän; loppu, slut, the end. En muista mitä risteilystä maksoimme ja saimmeko jotain takaisin, kun happeningiä riitti enemmänkin.

Kun lennot oli maksettua rahaa ei saanut takaisin, päätimme Kerttuli Karosen kanssa, että tehdään sitten matka autolla kruisailen. Nähtiin Hameln (se pilliipiiparien paikka), Strassburg, Köln ja Reinin varren paikkoja, Avignon, jne. Majoituimme NFI-majoissa, opaskirjaa lehteiltiin ja karttaa tiirailtiin. Silloin 2001 ei ollut vielä kännykkäsovelluksia eikä läppäriäkään, paperia piti olla. Marseillesissa käytiin kääntymässä ja sitten Aix en Provenceen, paikkaan, jossa meidät ryöstettiin. Mies sieppasi autosta laukukamme, kun katsoimme metrin päässä kartasta majapaikkaa. Ilta meni poliisilaitoksella, pankki ei lähettänyt rahaa, onneksi sukulaiset ehti Stockmannille lähettämään rahaa Western Unionin toimipaikkaan. Väliaikaisilla henkilöllisyyspapereilla pääsimme lennolle ja kotiin. Tuo ryöstö on ensimmäinen ja ainoa, minkä kohteeksi olen matkoillani joutunut, eli hyvin on pärjätty – Luoja hullujaan suojelee.

Brasilia mieleissäni, aina.

Penedo. HTRn jäsen Hilka Vikman kirjoitti 1990-luvulla useamman kerran Retkeilijään juttuja Penedosta, jonne hän muutti päästyään eläkkeelle. Hilka

Amazonasia ylävirtaan tunti, pari, kolme ja voit päätyä kuvaan tällaisen komistuksen kanssa. Toiset kävelivät viidakkoa ihmettelemään, minä liiruttelin varpaita joessa, joka melkein huuhtoi kahvilan lattiaa. Pirajit tai alligaattorit ei tulleet mieleen...

Hotelleissa tarjotaan sitä, minkä arvellaan tyydyttävän turisteja; tässä vähän nuorempi alkuasukas Marja Leena Norin, minun ja Leena Laajarinteen vieressä.

Joku matkalla Aconcagualle; ehkei sentään noin vähäisin varustein. Tällaisia maisemia näkyi matkalla Mendozasta Santiago de Chileen ja minä näin Ac. viitan, jota ei bussin yläkerroksessa nähty. Tie rajanylityspaikalta yli kolmen kilometrin korkeudesta oli mutkainen ja ylös alas ajavat autot pienempiä kuin tikkuaskit.

Nobel-runoilija Pablo Nerudan kotitalo vähän Santiagon ulkopuolella Islas Negrassa. Rakennus "keikkui" jyrkänteen reunalla, veneen vieressä runoilijan ja vaimonsa hauta, sisäänkäyntiä koristi suomalainen tuulikannel. Se lienee tullut PN:n matkatavaroihin hänen vierailtuaan Neuvostoliitossa 1920- luvulla.

ka kuitenkin kävi usein Suomessa, osallistui Retkeilypäiville ja muihin tapahtumiin ja kyseli, koska TRL tulee Penedoon. 2004 olimme valmiita, kaksi Brasilian kiertomatkaa joista ensimmäisen – kevään - matkanjohtajan virkaa hoiti Hilka Laitinen ja toisen - syksyn minä. Vielä tehtiin pari muuta vastaavaa reissua; tutustuttiin Rio de Janeiroon, Corcovado- vuorella olevaan Kristus-patsaaseen ja faveloihin eli slummeihin ja asuttiin Copacabanen rantahotellissa, lennettiin Amazonakselle, siellä missä ruskea ja musta joki yhtyy, käytiin Manauksessa, missä on Pariisin Suuri Ooppera pienempänä mutta aivan yhtä upeana ja tutustuttiin tähän rikkaaseen entisten sokeriparonien kaupunkiin. Siellä oli myös Nokian kännykkätehdas.

Kokeilin kaukana Manauksesta, onko verkkoa ja toimiiko kännykkä. Tekstiviestit kulki Suomeen yhtä nopeasti kuin nykyään, se tuntui mukavalta. Näillä kiertomat-

koilla näimme capoeiraa Salvadorissa, Brasilian kuuluisimman arkkitehdin Oscar Niemeyerin kauniita, erikoisia museoita, kaupunkeja ja kirkkoja, Ouro Pretossa pääsimme kaivokseen, josta oli saatu monenlaisia jalokivia, mm. topaaseja, jollaisen ostinkin. Brasilian keisarikauden upeita muistoja näkee Rion lähellä olevissa Teresopolissa ja Petropolissa. Hilkan ja minun haaveena oli saada aikaan TRL:n piiriin jäsenseura Brasiliaan, mutta pian kävi selväksi, että on jäsenten vähäisyyden vuoksi on parempi perustaa jaosto, Penedon Retkeilijät TMMRn yhteyteen, ja niin tapahtui 2004. Meillä oli tiivis yhteistyö Suomi-Brasilia Seuran kanssa ja esittelimme TRL:n toimintaa mm. Helsingin Matkamessuilla.

Penedossa näimme majapaikkamme Villa Eilan lähistöllä villieläimiä ja lintuja, joita muuten näkee vain TV:n luonto- ohjelmissa.

Penedo, suomalaissiirtokunta 150 km Rio de Janeirosta ja 260

km Sao Paulosta oli erikoinen kylä, kasvanut alkuperäisistä alle kolmestasadasta asukkaasta liki 10.000 asukkaan kyläksi 70 vuodessa. Viikonloppuisin turistik ja muualle muuttaneet "alkuasukkaat" palaavat ja väkiluku nousee parillakymmenellä tuhannella. Nähtävyyksiä, hotelleja ja muuta mukavaa on, mm. Pikku Suomi jossa Joulupukki asuu Suomen kesää paossa. Ja Clube Finlandesassa brasilialaiset tanssivat innolla vanhoja suomalaisia tansseja, kikapoo, jenkka, polkka, letkis.

Tähtihetkien huippu on ollut Brasilian, Argentiinan ja Chilen kiertomatka 2008. Timo Poutiainen kirjoitti siitä Retkeilijään koko aukeaman hyvin kuvitetun jutun, se löytyy lehden nettiaikistosta. Siihen tarinaan ei ole paljoa lisättävissä. Koko matkaporukka sanoi, etteivät ole ikinä olleet niin mielenkiintoisella matkalla, kolmen maan parhaat palat hyvässä seurassa ja hyvien paikallisten suomalaisten op-

paiden luotsaamina. Silloin näimme lähihistorian tapahtumapaikkoja, Buenos Airesissa Evita Peronin haudasta diktatuurin aikaisen hirmutekojen muistona äitien kiertämiseen aukiolla, Santiagossa Salvador Allenden presidentinpalatsin, Isla Negrassa Nobel- runoilija Pablo Nerudan huvilan, jonka oviportilta koristi suomalainen tuulikannel, saatu tai ostettu Suomesta.

Näitä on mukava ajatella, onneksi on tullut katseltua muistiin.

Ellen Granholm

ps. Penedossa avataan vuoden 2023 alussa Villa Koskela entisen Villa Eilan tiloissa. Se on majapaikka erityisesti suomalaisille matkailijoille ja siitä ollaan kehittämässä kylän kulttuurikeskusta. Hanke on Marja Leena Norin ja Arne Tapio Turusen.

Kannattaa pitää mielessä, kun miettii, missä talven voi viettää. Tätä kirjoittaessani Penedossa oli päiväsaikaan lämpöä yli 30 astetta.

Rio de Janeirossa on kaksi "must"paikkaa; Sokeritoppavuori ja Corcovado Kristus-patsaineen. Tässä ollaan Sokeritopan reunalla Hesarin ja Iltsikan toimittajien kanssa 2005. Vas. Yrjö Mattila, Reijo Kallio, minä, Leena Laajarinne ja Leevi Korkkula, muiden nimiä en muista.

Buenos Airesin pääkatu oli kuin parannettu painos Ranskan Champs Elyseestä. Tämä oli Brasilia, Argentiina, Chile- matkamme 2008 kauneimpia kaupunkeja. Oppaamme Marjatta Niemisen ansiosta näimme ja koimme tavanomaista reissaamista enemmän.

Vaan nähdä ei voi kauniimpaa... Kuva: Anne Soulagnet.

SRL:n melontaretki 7.7 – 12.7.2022

Muistaakseni melottiin

Perinteinen heinäkuun melontareissu oli heinäkuussa, mutta nyt on jo marraskuu. Näin ollen savolaisittain vastuu on lukijalla, ei kirjoittajalla siitä, että tapahtuiko oikeasti näin vaiko ei.

Padva on melkein saari Hangon lähistöllä ja Bromarv on kylä melkein saarelle menevällä kannaksella. Tuollainen kannas on siitä kiiva, että siitä voi lähteä itään kiertämään Padvaa ja tulla lännestä takaisin kannaksen länsireunalle autosten luo.

Melontareissu oli oikein leppoisaa ja mukavaa, muistaakseni.

Lähtöiltapäivänä satoi, niinkuin usein aiempinakin kesinä. Siinä katsotaan, kenellä on sisua ja hinkua lähteä. Mamelot voivat vielä kääntyä takaisin. Muuten sää oli vallan mainio. Lämmintä ja sopivan vaihtelevia tuulia siten, että sai välillä ihan tosissaan yrittää pysyä suunnassa. Mieleenpainuvinta tässä reissussa oli uskomattoman mahtavat ukkospilvet. Jopa niin mahtavat, että jouduimme kääntymään takaisin puolisen tuntia Kungholmenilta lähdön jälkeen. Ukkospilviä nousi joka puolelta niin uhkaavasti, että pää-

timme pystyttää tarpin ja ottaa kuurot maissa vastaan.

Toinen asia, jonka vielä näin marraskuussakin muistan, oli haulin poistaminen erään melojan jalasta. Pyssyttäminen meillä ei suinkaan harrastettu, vaan olisiko sorran metsästäjien aseesta lähtenyt hauli jäänyt rikkoutuneena rantakalliolle. Rikkoutuneita haulin palasia nypimme naisissa melojaparan jalasta ja kerrankin oli desinfiointiaineelle käyttöä. Sisaret hellät valkoiset hoitivat operaation niin hyvin, että muuan meloja pääsi parin päivän päästä ui-

maan ja kävelee kaiketi jalalla tänäkin päivänä.

Padvan pohjoiseen kurkottavan niemenruikaleen kärjen nimi on Skata. Niinpä siellä on Skatafenniminen ravintola. Siellä saimme erinomaista ruokaa ja juomaa sekä luvan yöpyä pihanurmikolla. Kunnon yöunet olivat tarpeen, sillä viimeisenä päivänä oli pohjoisen/koillisen puoleinen tuuli ja jouduimme melomaan viisi tuntia siksäki sopivaa aallokon suuntaa haeskellen. Perille Bromarviin kuitenkin päästiin, muistaakseni.

Sirpa Kaipainen

Uhkaavat ukkospilvet. Kuva Anne Soulagnet.

Upean melontaretken jälkeen oli jano! Kuvassa vas. Kipparimme Pertti Mikkeli, joka veti porukan oivallisesti suunnistaen Bromarviin olutlasien äärelle. Kuvassa muut vas. Anne Soulagnet, Helena Nurmio, Martti Jakonen, Sirpa Kaipainen, Aune Kurki, Aki Kattelus. Kuvan nappasi iloinen ohikulkija.

Mahtavien maisemien Montenegro

Järvenpään retkeilijöiden 23 hengen ryhmä pääsi vihdoin kesäkuun puolivälissä moneen kertaan lykätylle patikointimatkallemme Montenegroon. Lensimme ensin rannikolle Tivatiin, josta jatkoimme bussilla maan vuoristoiheen keskiosaan, Kolašinin kaupunkiin. Matkan päätteeksi vietimme kaksi päivää Adrianmeren rannalla Herzeg Novissa, kauneustaan kuulun Kotorin lahden reunamilla.

Venetsialaisvalloittajat nimesivät maan aikoinaan ”mustaksi vuoreksi”, vaikka Montenegro on erittäin vihreä ja vuoret ovat lähes kaikkialla aarnimetsien peittämiä. Nautimme huimista ja ihmeen kauniista näkymistä sekä bussin ikkunasta että itse maastossa patikoiden.

Vuoristohotellista käsin teimme päiväretkiä maan tunnetuimpiin kansallispuistoihin. Biogradska Gorassa kiersimme kauniin, vihreävetisen Biograd-järven. Durmitorissa jakauduimme kahteen ryhmään, joista toinen kiersi alueen järvet ja toinen kapusi lammaspaimenten käyttämää reittiä ylös vuoriniityille.

Yksi viikon reiteistämme kulki Tara-joen vartta, Euroopan suurimman kanjonin vieressä. Siellä hurjimmat meistä liitivät vaijeriliukua kanjonin yli. Ajoimme myös hiihtohissillä noin kahden kilometrin korkeuteen ja kiersimme siellä vuoristomaisemia ja erilaisia kukkia ihaillen.

Rannikolla osa meistä teki meriretken, jolla päästiin uimaan erikoiseen siniseen luolaan. Osa suuntasi naapurimaahan Bosnia-Herzegovinaan, jossa tutustuttiin Trebinjen keskiaikaiseen kaupunkiin. Saksalainen lehti vertaili yli 500:aa kaupunkia keskenään ja totesi sen parhaaksi asuinpaikaksi eläkeläiselle! Kävimme myös paikallisella viinitilalla, jossa nautimme lounaan ja tilan antimia.

Montenegro ei ole EU-maa, mutta maassa on käytössä eurot. Montenegro on kuitenkin Naton jäsen, ja oman matkamme aikana pääministeri Marin vieraili pääkaupungissa Podgoricassa kenties pohjustamassa Suomen Nato-jäsenyyden hyväksyntää. Maassa puhutaan montenegroa, joka muistuttaa muita balkanilai-

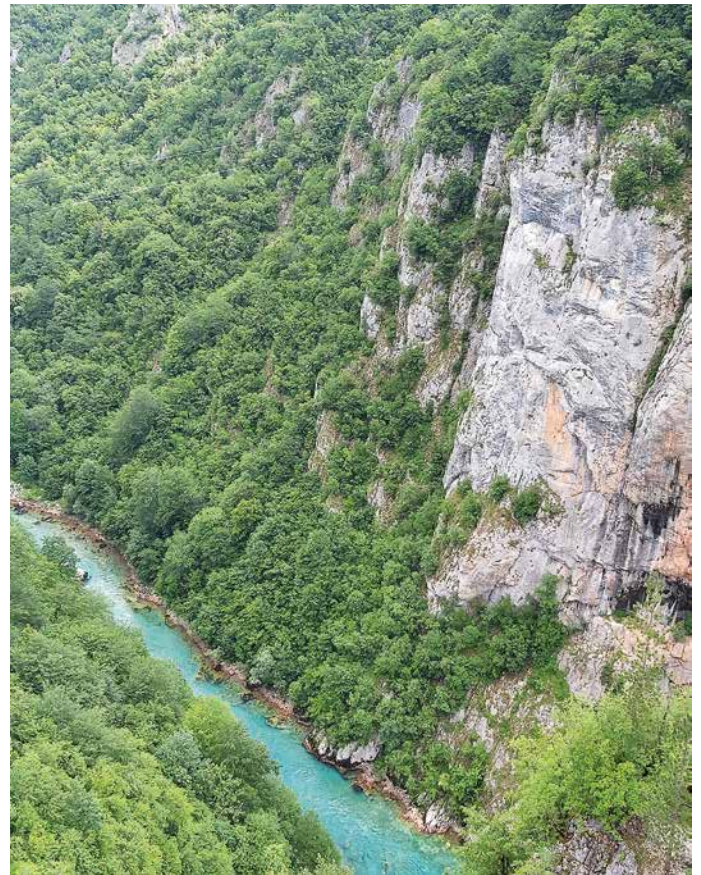
sia kieliä, mutta englannilla pärjää hyvin.

Montenegro vaikutti ystävälliseltä ja turvalliselta maalta. Balkanin sodan taisteluja ei käyty Montenegron alueella, mutta kiistat hajottivat alueen perheitä ja sukuja ja jättivät arpensa.

Entä mitä yhtymäkohtia Suomessa ja Montenegrolla on? No muun muassa se, että Lintulan luostarin ikonit on saatu lahjoituksena Montenegron prinsessalta. Ja että Mannerheimilla ja Montenegron prinsessa Jelenalla kerrotaan olleen aivan erityinen suhde, jonka vuoksi Mannerheim joutui kaksintaisteluun serbialaisen prinssin kanssa.

Matkatoimistomme Tilausmatkat Oy oli rakentanut matkaohjelman toiveidemme mukaisesti. Matkanjohtajana meillä oli suomea sujuvasti puhuva Radovan Bigovic. Montenegrossa syntyneenä ja kasvaneena hän osasi kertoa maasta ja kansasta elävästi. Hlava lijepo!

Hannele Pöllä

Tara-joen päätähuimaava kanjoni.

Autonkuljettajan ottama potretti meidän iloisesta porukasta.

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!

♥ GOD JUL! ♥ BUORRI JOULLUO! ♥
♥ HÄID JOULE! ♥ MERRY CHRISTMAS! ♥
♥ TROHE WEHNACHTEN! ♥
♥ MEILLEURS VOEUX DE NOËL! ♥

Katsoppas muori!
Tuolla joku keittää
kahvia nuotiolla.

Nyt mennään sinne
äkkiä. Älä
vitkastele!

Tonttuvat Hilkka Laitinen.

On joulussa tuoksua, lämpöä, taikaa
On joulussa hitunen mennyttä aikaa.
Hyvää ja Rauhaa Joulun aikaa
ja Onnea Uudelle Vuodelle.

Laajasalon Reippailijat

Rauhaa Joulua ja
Liikunnallista vuotta 2023!

Riihimäen Retkeilijät ry

Iloista Joulua ja
Rauhaa maailmaan!

Espoon Retkeilijät ry

Vakavin mielin
Joulurauhaa.

Kangasalan Retkeilijät ry

Jouluilan hämärässä
kynttilä on syttymässä.
Lämmin liekki toivottaa
joulun aikaa rauhaa,
vuotta hyvää alkavaa!

Karjalan Retkeilijät ry

Joulutervehdys
Nuuksion pohjoislaidalta.
Voimaannutaan luonnosta!

Vihdin Retkeilijät ry.
Toivoo Mia, Riitta, Helena, Niina ja Raili

Hilipakkata joulua ja
uutta vuotta!

Toivottavat Kuopion Retkeilijät ry

Rauhallista Joulua ja
reipasta retkivuotta 2023!

Salpausselän Samoojat ry

Iloista Joulua ja reipasta
retkimieltä v. 2023!
Ylös, ulos ja lenkille!

Tapiolan Maa- ja Meriretkelijät ry

Joulurauhaa
ja onnistuvia
retkiä v. 2023

Tiurahovin Ystävät ry

Kuusankosken Retkeilijät ry
toivottaa kaikille retkeilijöille
Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta!

Lämmintä Joulumieltä kaikille
Retkeilijöille ja mukavia ja mieleen-
painuvia retkiä tulevalle vuodelle 2023!
Rovaniemen Retkeilijät

Elinvoimainen joulutervehdys
melkein 50-vuotiaalta
Järvenpään retkeilijät ry:ltä

Tervetuloa Tapanin
taaperrukselle 26.12.
Nuukion kuusten tuoksuun!
Nuukion kansallispuistoyhdistys NUUKA ry

Iloa, rauhaa
ja luonnosta joulun taikaa!
Hämeenlinnan Retkeilijät ry

Stenbackan hyvät haltijat
toivottavat kaikille
joulurauhaa.

Keisarin-
viitta

Hyvää Joulua ja Onnellista,
hyvää uutta vuotta 2023
Helsingin Työväen Retkeilijät/
Helsingin Luonnonystävät

Länsi-Karjalan Retkeilijät toivottaa
rauhallista joulua
ja virkeää retkeilyvuotta 2023!

HYVIÄ VESI- RETKIÄ 2023!

Kyselkää talvihintaisia kanootteja,
sekä uusia että käytettyjä.

OAC-liukulumikengät
Laaja valikoima
tunturi- ja eräsuksia

Myyntissä Tubbs-
TSL- ja MSR-
lumikengät!

Lahjavinkki!
Welhonpesän lahjakortti

Welhonpesä

Kauppakuja 10, 01800 Klaukkala, Puh. (09) 879 8886
e-mail: info@welhonpesa.fi www.welhonpesa.fi

Rattoisia retkiä
ja kahvihetkiä
sekä luovaa
Uutta Vuotta 2023

kaikille Retkeilijä-
lehden ystäville!

Toivottaa Retkeilijä-lehden toimitus

TUE OIKEUDENMUKAISTA ILMASTOKEHITYSTÄ – LAHJOITA NFI:N ILMASTORAHASTOON

Ilmastorahaston lahjoituksilla

- istutetaan vähintään 3500 puuta joka vuosi
- lisätään tietoisuutta ilmaston ja luonnon suojelusta
- tuetaan projekteihin osallistuvia naisia ja perheitä
- kartutetaan osaamista puiden hoitamisessa, sadonkorjuussa sekä hedelmien käsittelyssä ja myynnissä
- järjestetään opetustapahtumia lapsille ja nuorille.

Lahjoittaminen on helppoa:

- Maksa haluamasi summa NFI:n tilille
Maksun saaja: Naturefriends International
IBAN: AT 88 14000 05610 665 499
BIC: BAWAATWW
- Käytä maksussa viitettä ”Naturefriends Climate Fund”

Voitte esimerkiksi yhdistyksen pikkujoulussa tai muussa tilaisuudessa järjestää keräyksen ja lahjoittaa keräyssumman yhdellä kertaa.

Lisätietoja: <https://climatefund.nf-int.org/en/> ja
Hannele Pöllä, puh. 040 504 8296

SRL:N MAJAVUOKRAT

Vuodepaikkamaksut

Varkhanmukassa (Enontekiöllä)

jäsen aikuinen 8 e
alle 12-vuotiaat 4 e
ei-jäsen aikuinen 12 e
alle 12-vuotiaat 7 e

Rihmakurussa (Kittilässä) ja Ukonjoella (Lieksassa)

jäsen aikuinen 10 e
alle 12-vuotiaat 5 e
ei-jäsen aikuinen 14 e
alle 12-vuotiaat 8 e
Rihmakurussa auton pito
sähkötolpassa 4 € /vrk.

Majoja voi varata vuodepaikkamaksulla tai viikko/vrk-hinnalla. Tarkemmat hintatiedot netissä www.suomenretkeilyliitto.com sivulta Majat / Majamaksut.

Maksut majavuokrauksesta SRL:n tilille IBAN FI66 1521 3007 1194 58

Viitenumerot:
Varkhanmukka + Suaskumpu
11222, Rihmakuru 24442,
Ukonjoki 11277, Käkälö 12331

Ukrainalaisia Koivulassa

Kuopion Retkeilijät toivottivat kaupunkiiimme tulleet, sotaa paenneet, ukrainalaiset tervetulleiksi viettämään kesäpäiviä Koivulaan. Otimme yhteyttä Vastaanotokeskukseen, seurakuntiin ja muihin yhteisöihin, jotka työskentelivät ukrainalaisten kanssa.

Ensin tapasimme ihastuttavan, iloisen perheen, mummo, babuska ja perheen äiti ja reipas, 8-vuotias nuorimies. Pelattiin pelejä, heitettiin tikkaa, paistettiin makkaraa, tietenkin. Kahvipöy-

tään babuska oli leiponut maistuvia ukrainalaisia leivonnaisia. Sitten saunaan, se oli mahtavaa, vastan tekijää kiitettiin. Uitiin ja taas saunaan. Iloinen nauru raikui. Tämä perhe oli useammankin kerran seurassamme ja kävivät onkimassa Savisaaren rannoilla.

Yhden aurinkoisen päivän Koivulassa viettivät ortodoksiseurakunnan tapahtumiin osallistuneet ukrainalaiset, 25 ihmistä. Heille oli tärkeintä tavata maanmiehiään ja

vaihtaa kuulumisia täällä vieraassa maassa. Saunomisesta hekin nauttivat kovasti.

Kerroimme heille NFI:n julkilausumasta, joka oli kannanotto Ukrainan tilanteeseen. Kaikkien meidän suurin toiveemme on,

että saataisiin rauha Ukrainaan ja ihmiset voisivat palata koteihinsa.

Love and peace! Rakkautta ja rauhaa!

Liisa Niskanen

Kuopion Retkeilijät ry

Koko kesä melontaa!

mutta vain tiistaisin. Jokaiselle melontahinkuiselle oli mahdollisuus tarttua melan varteen, pujahtaa kansiaukosta sisään ja antaa mennä.

Viime kesä oli hyvä kesä, oli ukkosia, helkeitä, auringon kurkistelu pilven takaa ja huokailuttavan ihania auringonlaskuja tyynel-

lä merellä. Aivosoluja puhdistavia, rentouttavia iltoja. Veto veto ja Käärmeluodolla ollaan - eväspaperit rapisevat.

Syksyä kohden melonta-aika lyhenee, illat tummuvat, kaupungin valot heijastuvat veteen. Mistä olen tullut? Saatan mennä tuloreitin ohi pimeässä illassa, missäs juu-

pelissa sitä nyt olen? Melojakaveiden huudot kajahtavat "Tänne tänne" otsalampun valo lähenee, omani syttyy - kotisatamaa kohden melotaan rupertellen.

Ensi tiistaina nähdään! Ainakin ensi kesänä!

Tervetuloa iltamelojien joukkoon silloin.

Espoon Retkeilijöiden viime kesän tiistaisten melontailtojen 7.6. - 21.9. vetäjänä oli uskollisesti Pertti Mikkela, joka jo vuoden vanhana ensi kerran istahti kajakkiin isänsä kanssa (pikkukuva).

Hilkka Laitinen

Kaksin aina kaunihimpi. Kaksikkokajakissa on hyvä harjoitella ensimmäisiä pikku retkiä. Kuvassa Niko ja Paula ER:n iltamelonnalla Laajalahdella. Kuva Pertti Mikkela.

Karjalan Retkeilijät Kilpisjärvellä ja Lyngenvuonon alueella 10. – 21.6.2022

Lähdimme matkaan Joensuusta henkilöautoilla. Yövyimme Utunjärven majoilla Muoniossa, mistä jatkoimme Markkinaa. Siellä meitä odottelivat KR:n opaat Ilmo Nousiainen ja Alpo Juvonen. Käsivarressa kohteena olivat Markkinan sotamuseo, vanha hautausmaa ja Iiton kylän pallasuoalue. Kilpisjärvellä Majatalo Haltinmaasta käsin valloitimme Ilmon johdolla Saanan, Mallan poluilla etenimme vähäisten lumiesteiden yli ja katselimme keväisellä innolla kuohuvaa Kitsin putousta. Osa kävi Alpon johdolla kahlaamassa kolmen valtakunnan rajapyykillä. Luontokeskuksen tauluista kävimme tarkastamassa tunturialueen kasveista tekemämme määrittymiset. Katsoimme Tsahkaljärven polun alkupäätä, mutta se oli liian vetinen ja luminen, joten jäimme laavulle. Paluumatkalla ihailimme joen putouksen vesimäärää ja voimaa. Ker-

ron nyt enemmän tuolta Norjan puolelta, koska Kilpisjärvi on varmaan tutumpaa aluetta.

Kokopäiväretkellä Norjaan kävimme tutustumassa (40 km Kilpisjärveltä) Lulledalenin 3 km pitkään, keväisen kauniiseen polkuun, joka kulkee erilaisten luontotyyppien kautta. Orkidea-opastaulun kohdalla terästäydymme Alpon kanssa ja sain kuvata harvinaisen Tikankontin. Täällä aukaisivat terälehtiään monet jo Kilpisjärvellä näkemämme kukat ja löysimme uusiakin lajeja. Lullejelleitin putous oli komea, joenuoman polveilua ja pienten koskipakkojen vesiröyppöjen iloittelua oli kiva seurata polulla kulkien. Saniasten ympäröimällä laavulla levähdimme.

Matka Birtavarreen pitkin vuonon reunaa oli sykähdyttävä. Birtavarren kylän ohituksen jälkeen nousimme autoilla hiekkatietä pitkin ylemmäs väistellen hyppelviä pikku karitsoja ja arvokkaam-

min tien ylittäviä lampaita. Korkeat vuoret ja matalammat kuralueet olivat ohuen, huippuja hyväilevän sumuverhon peitossa. Lähdimme kulkemaan hyväkuntoista, leveää ja tunturikoivujen reunustamaa polkua nousten pikkuhiljaa ylemmäs. Ympäriöivien vuorten reunamilla alkoi näkyä useita pieniä putouksia yksittäin ja rinnakkain yhtyen vuolaammaksi virraksi kulutamassaan kalliuomassa. Pian tulikin esiin kohteemme eli Gorsbruan ristikkosilta. Sillalta käsin ihailimme valtavaa vesiputousta, joka valuu jylhisten 153 m syvään Sabetjohkin rotkoon ja jatkoi siinä kulkuaan silmäkantamattomiin. Alue on suosittu retkeilykohde, siellä on muutakin nähtävää, joten varaa aikaa riittävästi. Stop Skibottenissa; turisti-infosta kävimme noutamassa tarvittavat kartat ja opaslehtiset Norjan retkeä varten.

17.6. matkalla Norjaan tutustuimme Ahdaskurun vanhaan sil-

taan, pysähdyimme kiipeilemään Ravijokfossenilla (Morsiushuntu-putouksilla) Kilpisjärven ja Skibottenin puolivälissä. Laitoimme autot tienvarsiparkkiin, n. 9 km Skibottenista Tromssaan, ja lähdimme nousemaan Bollmanns-/Russeveien polulle 4,5-5,8km (vaativa, ehdottomasti näkemisen arvoinen). Aluksi kuljettiin rehevää, runsaiden kukkalajien ja saniasten reunustamaa kosteaa polkua. Korkeammalle noustessa maisemat avautuivat. Lähes turkoosi meri, harmaat lumihuippuiset vuoret ja useat pilvikerrokset purjehtimassa sinisellä taivaanrannalla. Polulla oli paljon surullisesta sotahistoriasta kertovia tauluja toisen maailmansodan loppupuolelta.

Palattuamme autolle jatkoimme matkaa Lyngseidettiin, jossa majoituimme Magic Mountain Lodgeen. Omistajapariskunta, suomalainen Henrika ja ruotsalainen Patrik saivat vieraat viihtymään. Tilois-

Russeveien lähes huipulla 540 metrissä: Ilmo,Pauli, Else, Alpo, Seija ja Tapio.

sa on retkeilijöille hyvin varusteltu yhteiskeittiö kokkaamiseen, mutta myös hotelli tarjosi aamiaista ja päivällistä kohtuulliseen hintaan. Hotellilta ja huoneista oli upeat maisemat vuoron yli vuoristoon. Valoisan kesäillan vietimme täällä.

Seuraavan päivän reitit, Blåvatnet ja Lyngstuva, sijaitsivat läntisellä puolella niemimaata. Blåvatnetin parkkimaksua n. 17 euroa vastaan alueella voi myös epävirallisesti telttailla, Easy Park sovellus on käytössä. Maisema oli mahtava heti lähdettäessä 4 km taivallukselle, edessäpäin kohosivat Lyngenin Alpit. Alkumatkan tasainen polku muuttui vähitellen kivikkoiseksi. Punaisilla kivillä merkattu, paikoin alppivuokkojen täplittämä polku kulki kirkkaan vuoristopuron reunaan. Sinisen järven lähellä tuli haastetta isojen kivilohkareiden ylittämässä ja palkintona tästä vaivasta oli häkellyttävän turkoosina hohtava järvi lumihuippuisten vuorien ympäröimänä. Siellä istuimme tovin ja nautimme hiljaisina luonnon kauneudesta. Toiset 4 km paluuseen seuraten poukkoilevaa virtaa ja katsellen lumihuippuisia vuoria edessäpäin. Ennen parkkipaikkaa erosi polku Aspevatnet-järvelle (2 km), mutta me suunnistimme niemimaan pohjoiskärkeen.

Lynstuvan reittiä mainitaan helpoksi (edestakaisin 6 km). Alkumatka käveltiinkin leveää ajotietä pitkin. Ennen saapumista kärjessä sijaitsevalle Lyngstuvalle ja majakalle täytyi kiertää mantereeseen puoleista lohkariväistä rakennet-

Auringonpaistetta ja kaunis maisema, voiko retkeilijä muuta toivoa Blåvatnet-reitillä.

tua polkua stuvulle. Täältä auke- si upea maisema vedestä nouseville vuorille ja avonaiselle Jäämerelle (Norjanmeri).

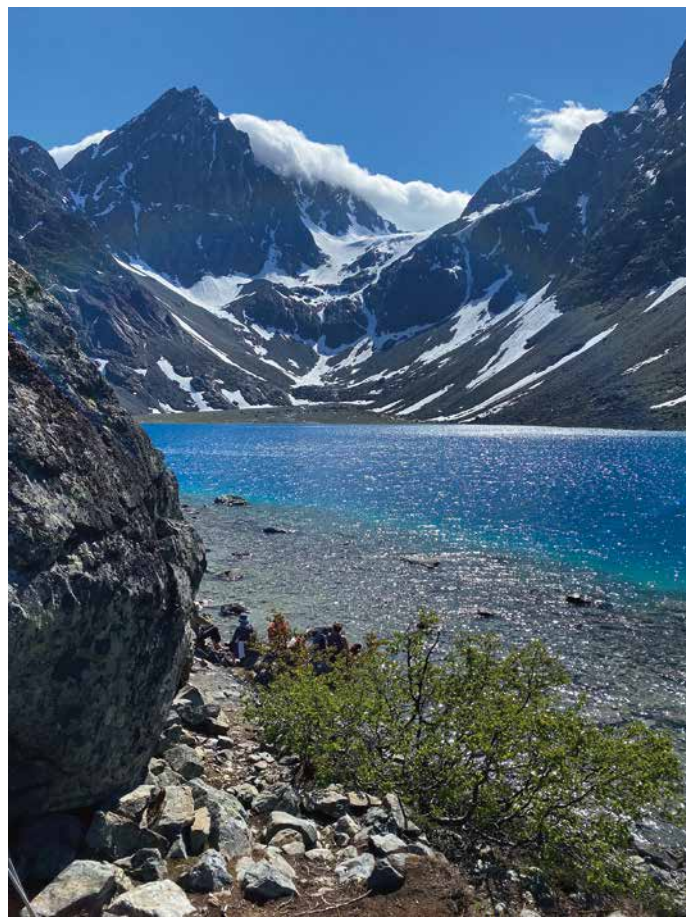
Seuraavana päivänä joukkomme hajaantui. Tromssa houkutteli nähtävyyksineen siellä käymättömiä. Ilmo, Alpo ja Kati kävivät tarkastamassa Steindalenin jäätikön. Jäätikön sulaminen on katastrofaalisen nopeaa. Kahdeksan vuotta sitten kävin jäätiköllä ja kuvista päätellen tilanne on todella huolestuttava. Osa autoili hotellilta pohjoiseen Rottenvikfossenille. Polku kulki osin metsäisessä, kumpuilevassa maastossa päättyen ylempänä vuoren seinämällä kauniisti levittäytyvälle vesiputoukselle. Polun opastaululta vastakkaiseen suuntaan lähdettäessä voi kavuta haas-

tavampaa polkua pitkin jäätikkö- järvelle, joka oppaidemme mukaan oli jäässä ympäristöineen ja tuskin havaittavissa.

Muutama retkeilijä kävi lautalla vuoron toisella rannalla, mutta palveluja sieltä ei saanut, joten

palattiin Henrikan herkkupatojen äärelle viettämään viimeistä iltaa Norjassa.

Teksti ja kuvat
Else Nevalainen
Karjalan Retkeilijät

Lähes turkoosi järvi ja kontrastina osittain lumen peittämät vuoret hiljentävät retkeilijän.

Lyngstuvanille menossa. Horisontissa aukeaa Jäämeri.

Ryhmämme, jossa ikähaarukka 2,5 v – 84 v.

Kansainvälinen Luonnonystävien päivä 2022

"Luonnonystävien kanssa, keskellä-ei-mitään"

Suomen Retkeilyliiton paikallinen yhdistys Vihdin Retkeilijät ry (ViRet) juhli Luonnonystävien

päivää sekä Luonnonystävien liikkeen olemassaoloa tehden vaellusmatkan Sallaan – Suomen uusim-

paan kansallispuistoon.

Ryhmämme halusi vierailla Sallan Kansallispuistossa tehdäkseen

sen tunnetuksi suomalaisille vael-
tajille.

Noudattaen vastuullisen matkailun linjaamme matkusti 20 hengen ryhmämme Sallaan julkisilla liikennevälineillä:

Ensin yöjunalla Helsingistä Kemijärvelle ja sieltä bussilla Sallaan.

Ryhmämme ikäjakama oli monipuolinen vaihdellen 2,5 vuodesta aina yli 80-vuoteen.

Pandemia ja globaalit kriisit ovat osoittaneet kansallispuistojen ja luontokohteiden tärkeän merkityksen terveyden ja hyvinvoinnin kannalta.

Ja todellakin, arvostimme myös luontoelämyksiä yhdessä ystäviemme kanssa erittäin paljon.

Oli myös hienoa nähdä, kuinka alueella asuvat ihmiset ovat löytäneet perinteisen poronhoidon ja metsätalouden lisäksi uusia ammatteja luontomatkailusta ja luonnonvarojen kestävästä käytöstä. Erämaassa eläminen vaatii sekä sitkeyttä, mutta myös kykyä löytää uusia mahdollisuuksia vaikeissa olosuhteissa.

Sallan kansallispuisto, jonka kokonaispinta-ala on 100 km², avattiin yleisölle kesäkuussa 2022.

Tyypillistä alueelle ovat vanhat metsät, jotka ulottuvat rotkoista

**Italia • Kreeta • Kroatia • Marokko • Pohjois-Kypros
• Portugali • Saksa • Tšekki • Wales**

PATIKOINTIMATKAT

MatkaMieli Oy
www.matkamieli.fi
info@matkamieli.fi
 (09) 5840 0420

Ensimmäisen kokonaisen retkipäivän retki kohti Poropuistoa ja Luontokeskusta. Edellä patikoivat Kari ja Mia Neuvonen

ja soista aina tunturien huipuil-
le asti.

Vaellusreitit kiemurtelevat har-
juja ja rotkoja pitkin sekä koske-
mattomien puhdas- ja raikasvetis-
ten järvien sivuitse.

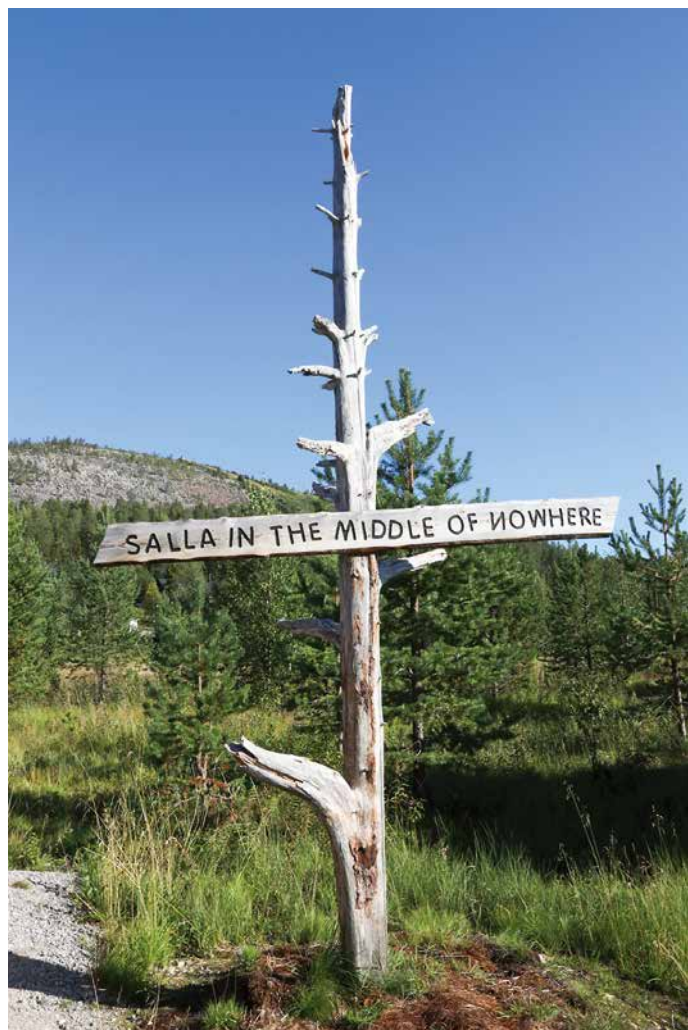
Iso Pyhätunturin huipulta voi
ihailla laajoja maisemia ja suuria
tuntureita. Tämä on urosmetsän

koti ja sen kuva on Kansallispuis-
ton logossa tunnuseläimenä.

Teksti **Mia Neuvonen**

Kuvat: **Kari Neuvonen** ja **Seppo
Hanhikorpi**

Lisää infoa:
www.nationalparks.fi/sallanp.

Sallan kansallispuiston slogan.

Pienen Pyhätunturin näköalatorni.

Saaristomeren lumoa

Karjalan Retkeilijät Bengtskärissä ja Örössä 25.–28.8.2022

21 reipasta Karjalan retkeilijää ajeli elokuun lopulla viettämään Suomen luonnon päivää lounaiseen saaristoon. Bengtskär ja Öro olivat pääkohteina. Ilmojen haltija heli meitä helteisillä poutasäillä.

Ensimmäinen ilta ja yö 25.8. vietettiin Kirjakkalassa Teijon kansallispuiston kainalossa. Seuraavana aamuna pääsimme hengittämään merituulia lautalla, joka vei joukon Kasnäsiestä ensin Rosalan viikinkikylään. Sieltä matka jatkui Bengtskärin majakalle.

Historiallinen jyrkäv majakkarakennus, meren muovaamat pyöreät kalliot ja oppaan kertomukset pikkusaarella eletystä elämästä tekivät melkoisen vaikutuksen sisämaan asukkeihin. Kun Hankoon oli vuonna 1874 valmistunut Suomen ensimmäinen talvisatama, sattui seuraavina vuosina paljon haaksirikkoja, ja lopulta majakka päätettiin rakentaa. Majakka edustaa kansallisromanttista rakennustyyliä, ja sisätiloissa on jugend-ai- kuteita.

Bengtskär oli valmistumistaan 1906 vuosikymmenien ajan monen perheen asuinalue, kokonainen kylä. Rakennuksessa oli koulu ja kappelikin. Majakalla oli rooli ja dramaattisia vaiheita myös maanpuolustuksessa – niin tsaarinajan Venäjän kuin itsenäisen Suomen aikana.

1990-luvulla majakka myytiin Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskukselle kunnostettavaksi. Vuodesta 1995 lähtien majakka on toiminut museo- ja vierailumajakkana.

Örössä olimme kahden yön yli. Pikkuinen linnakesaari on helposti haltuun otettava jalkaisin. Entinen varuskunta-alue palvelee hyvin matkailukäytössä. Teitä on aikanaan kivetty mukulakivin, ja vanhat hirsirakennukset on kunnostettu majoitukseen ja ravintolaksi. Saimme ensimmäisenä aamuna opastuksen vaikuttavaan tykkiasemaan ja kuulimme saaren vaiheista jatkosodassa tärkeänä osana Hangon rintamalinjaa. (Talvisodan rauhanehtojen mukaan Hankoniemi oli ollut pakko luovuttaa Neuvostoliitolle laivasotukikohdaksi.)

Luonnonystävälle Öro on helmi omaleimaisuudessaan. Pitkän

Opas kertoi vaikuttavasti saarilla eletystä elämästä.

linnakehistoriansa ansiosta saari on säilynyt monien uhanalaisten lajien ja luontotyyppien tyysijana. Saimme tutustua rantakasveihin ja kuulumme Itämerestä ja sen suojelusta opastetulla kävelyllä rantoja pitkin.

Hiekkarannoilla näimme muualla harvinaista merikaalia, merivehneä, hietikkosaraa ja rantakauraa. Maistelimme rakkolevää oppaamme Henrin rohkaisemina. Paahdenummilla kukkivat kissankäpälät ja upean väriset kannervat matalien katajien seurassa. Amiraaliperhonenkin näyttäytyi,

samoin apollo. Rantaniityillä laidunsi komeaa ylämaankarjaa maisemaa huoltaen. Karjalle on aitauskensa, joiden läpi osa luontopoluista kulkee, mutta aitaukset voi myös kiertää.

Kun mukana oli myös lintutuntijoita, eivät jääneet huomaamatta merikotkat, harmaahaikarat, isokoskelot, merimetsot ja monet pienemmät lajit. Muutamat ehtivät ottaa katsekontaktia myös valkohäntäpeuran kanssa.

Luonnon päivän illan pimetessä tunnelma oli suorastaan trooppinen, kun joukko retkeläisiä istui

tuikkivan tähtitaivaan alla ja hepo- kattien kaikuva siritys säesti jutte- lua.

Kotimatkaa saatiin hiukan viivytettyä poikkeamalla vielä lähtöpäivänä Söderlångvikissa, Amos Anderssonin kesäkartanossa. Upeat rakennukset, sisätilat, taide-esi- neet, kahvila ja näytävät tilukset hedelmätarhoineen loivat retken muistoille viime silauksen. Söderlångvik jäi kulttuurikirsikkana koristamaan kukkuraista kokemus- temme kakkua.

Heli Itkonen

Örössä rantaniityillä laidunsi komeaa ylämaankarjaa. Kuva: Alpo Juvonen.

Yksinkertaiset asiat ovat parhaita

Järvenpään retkeilijöiden syysvaellus suuntautui Kilpisjärvelle ja Norjan Lappiin seuduille, joissa yhdistys on retkeillyt aikaisemminkin. Maisemat eivät pettäneet tälläkään kertaa, ja sääkin oli aina paras mahdollinen.

Ryhmämme matkasi totuttuun tapaan ensin yöjunalla Kolariin ja sieltä eteenpäin tilausbussilla. Oma bussi oli kannattava 17 hengen ryhmälle ja antoi mahdollisuuden suunnata pidemmälle Norjan puolelle kuin vuorobussilla olisi ollut mahdollista. Perillä pohjoisessa joukkomme jakautui pienempiin ryhmiin, jotka kulkivat omia reittejään.

Suurin ryhmä aloitti vaelluksen Rognlist, pienestä norjalaiskylästä. Ryhmä yöpyi enimmäkseen teltoissa, mutta joitakin öitä vietettiin varaus- ja autiotuissa Gappohytta, Goldahytta ja Kuohkimajärvi. Reitin alkupäässä nähtiin päiväretkeläisiä ja paikallisia lenkkeilijöitä, mutta rinkan kanssa kulki joita tuli reitillä vastaan harvakseltaan.

Ryhmä juhlisti Kansainvälistä Luonnonystävien Päivää paistamalla Kuohkimajärven nuotiolla lettuja vastapainittujen puolukoiden, mustikoiden ja variksenmarjojen kera. Nam! Muita reissun kohokohtia olivat ensi lumi ja kapuaminen Bárrás-tunturille. Harmittavasti kaikki eivät päässeet huipulle 1417 metrin korkeuteen sankan sumun vuoksi. Mutta sää on mikä on eikä totunut vaeltaja ota riskejä. Viikolle osui hyvin tyypilliset säät: aurinkoa, vesisadet-

ta, tuulta, sumua ja lunta. Samalla saatiin nauttia syksyn ruskasta kaikin mahdollisin punaisen ja oranssin sävyin.

Mukava sattuma oli, kun koko Järvenpään retkeilijöiden ryhmä osui viikon lopulla samaan aikaan Kolmen valtakunnan rajapyykille. Osa porukasta meni sieltä laivakyy-

dillä Kilpisjärvelle, osa nautti vielä patikoinnista käväisten Saanan huipulla. Ja lopuksi tietysti saunaa!

Kuvat: **Erkki Sivula, Seppo Ingberg, Jouko Kautto**
Teksti: **Hannele Pöllä**

Suomen Hostellijärjestön majoitusedut ja vinkit talven reissuille

Suomen Hostellijärjestön ylläpitämä hostelliverkosto kattaa yli 40 uniikkia hostellia ympäri Suomea. Hostelleissa valittavanasi on erilaisia huoneita ja käytössäsi on yhteisiä oleskelu- ja keittiötiloja. Hostelleissa majoituessasi tuet myös kestävää ja vastuullista matkailua.

Suomen Retkeilyliiton jäsenenä saat verkoston hostelleissa 10 %:n alennuksen yöpymisestä. Alennuksen saat, kun teet varauksen Hostellijärjestön verkkosivujen www.hostellit.fi kautta tai suoraan hostelliin.

Retkeilyliiton jäsenenä voit

myös tilata maksutta Kotimaan hostellikortin, jolla saat majoitus- alennuksen ja muita korttitietoja sekä pystyt helposti todistamaan jäsenyytesi hostellissa. Maksuttoman Kotimaan hostellikortin voit tilata osoitteesta www.bit.ly/Kotimaan-hostellikortti.

Hostellivinkkejä talviretkelyyn

Hostel Ahopää sijaitsee Saarelän Kiilopäällä aivan Urho Kekkonen kansallispuiston kainalossa. Hostelliin pihasta pääset suoraan tunturiin merkityille hiihto- ja patikointireiteille, joilla voit tehdä

omia tunturiretkiäsi tai osallistua ohjatuille viikkoretkille.

Hostel Ukonlinna sijaitsee luonnon keskellä Saimaan rannalla seitsemän km:n päässä Imatran keskustasta. Talvisin pihapiiristä lähtee valaistut hiihtoladut, ja ensilumenlatu sijaitsee reilun kilometrin päässä.

KuerHostel tarjoaa edullista majoitusta Äkäslompolossa Ylläksellä. Hostelli sijaitsee aivan Kuer-tunturin kupeessa ja pääset tunturimaisemiin suoraan ulko-ovelta.

Majatalo Pihlajapuu tarjoaa mummolamaista majoitusta ja

luonnonläheisiä retkiä ja elämyksiä Pohjois-Karjalassa Nurmeksessa. Talvisia päätuotteita ovat hiihtovaellukset ja lumikenkäily. Lähiympäristössä voit myös retkeillä kolmessa eri kansallispuistossa (Tiilikka, Hiidenportti ja Koli).

Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Oivangissa Kuusamossa majoituit monipuolisten luontoaktiviteettien läheisyydessä Oivangin kylässä. Oulangan kansallispuisto ja Rukatunturi ovat noin puolen tunnin ajomatkan päässä. Kaukana eivät ole myöskään Hossan ja Riisitunturin retkeilymaastot.

■ Espoon

Retkeilijät (ER)

26.12. Tapanin päivänä Tapanin

taaperrus. Lähtö Metsäpirtiltä klo 11. Kahden tunnin luontoretki Nuuksion kansallispuistossa.

Omat eväät. Läh. Hilkka.

10.-13.1. Pajulahden kuntos-

tartti. Järj. (ViRet) Kts. ilmoitus tässä lehdessä.

28.-29.1. Akkojen räppimisret-

ki. Lisät. Hilkalta.

21.2. Seuran vuosikokous klo

18 Juha Saarisella Kehäkuja 13 Jorvas.

Tervetuloa!

Tapahtumien yht.henkilöt:

armi.salenius@gmail.com p. 040

5098259; hilkka.laitinen@gmail.

com p.0440 500354;

pertti.mikkela@gmail.com p.

0400 475254; Juha Saarinen, jpt@

kolumbus.fi p.050 5430067;

Nettisivu www.trekari.fi **Seuran**

tukikohta: Stenbacka Nuuksios-

sa. Vuokrat jäsenille 10,-/2,-/vrk

ulkop. 15,-/5,-. Hilkalla tilauska-

lenteri.

■ Helsingin Työväen

Retkeilijät (HTR)/Helsingin

Luonnonystävät

La 18.2. Ulkoilu/liikuntapäivä

Oittaalla klo 10 alkaen.

La-La 8.-22.4. Hiihto- ja pilkki-

viikot Rihmakurun majoilla.

"Patsastelua ja historian

havinaa", kävelytapahtuma

Hietaniemen hautausmaalle

syyskesällä, ilmoitus myöhemmin!

La-La 9.-23.9. Ruskatapahtuma

Rihmakurun majoilla.

Tiedustelut/ilmoittautumiset:

Eila Oranen 0407344913 oranen.

eila(at)gmail.com

■ Hämeenlinnan

Retkeilijät (HäRet)

Omatoiminen Uudenvuo-
den vastaanotto mökeillä on
mahdollista ja luvallista.

La 18.2. Ulkoilupäivä

hihtäen, luistellen, kelkkaillen tai kävellen Alajärvellä.

Su 26.3. Pilkkikisat

Vanajan-

selällä klo 10 – 12, lähtö mökin

rannasta.

Su 26.3. Kevätkokous

Vanajan-

niemen mökillä alkaen klo 12.30.

Huhtikuussa **omatoimiset Lapin**

hiihoretket Pallastunturit/liiton

mökeillä.

La 20.5. Talkoot

Vanajanniemi

alkaen klo 10.00.

La 27.5. Talkoot

Padasjoki alka-

en klo 10.00.

Mökkien talkoopäivinä mökin ja

lähialueen tutustumispäivä koko

perheelle.

Su-La 12.-18.6. Suomen Retkei-

lyliiton Lapin talkoopäivät.

Omatoimiset Juhannusjuhlat

Vanajanniemen ja Padasjoen

mökeillä.

La 22.7. Mato-ongintakisat

Vanajanniemen rannoilla klo 10–13, lähtö mökin rannasta.

Lisätiedot: hameenlinnanretkeilijät@gmail.com

Fb-sivu: https://www.facebook.

com/HameenlinnanRetkeilijat/

Tiedustelut: Teemu Roisko,

roisko(at)gmail.com, 050 413

3315.

■ Järvenpään

Retkeilijät (JäRet)

Tammikuussa jatkuu Lasten

luontokerho 2-7 -vuotiaille ja

heidän vanhemmilleen.

Tammikuussa valokuvailta.

Kokoonnumme muistelemaan

aiempia retkiä kuvin ja tarinoin.

Tammi-helmikuussa vierailem-

me Kaivopuiston tähtitornissa

Helsingissä.

Kuulemme esityksen tähtien tark-

kailusta ja pääsemme katsomaan

kaukoputkella kuuta, planeettoja

ja tähtisumuja. Säävaraus.

Helmikuussa perinteinen

kulttuurikävely, mahdollisesti

tutustuen Järvenpään kaupungin

julkiseen taiteeseen.

Toukokuussa yhden yön retki

Repovedelle ja Verlaan.

Toukokuussa pyöräretki.

Kesäkuussa melontaretki.

Kesällä pihajuhla Tammiran-

nassa yhdistyksen 50-vuotistai-

paleen kunniaksi.

Heinä-elokuussa viikonloppu-

retki Hämeenlinnan retkeilijöiden

Vanajanniemen kämpälle.

Lisätietoja jäsenkirjeessä,

nettisivuilla www.jarvenpaan-

retkeilijat.com ja Facebookissa @

JarvenpaaRetkeilijat. Yhteys-

henkilö: Hannele Pöllä, puh. 040 504

8296.

8296.

■ Kangasalan

Retkeilijät (KangRet)

La 4.2. Lumikenkäilyä ja lumi-

töitä Torpalla klo 10.

Viikolla 11 Kevätkokous.

To 20.4. Pikku-Herityn iltapäivä

klo 15.

La 6.5. Siivous- ja kunnostus-

päivä Torpalla klo 9.

To 18.5. Helatorstain ulkoilu-

päivä Torpalla klo 10.

La 10.6. Valkeakoskelle kimp-

pakyydein. Riippusiltojen lenkki

n. 3 km minkä jälkeen virvokkeet

Mokkapirtissä.

To 13.7. klo 10 kiipeämme

Kangasalan Mäyrävuorelle ja

laskeudumme Huutijärven

hautausmaalle muistellen

läheisiämme.

To 17.8. Pikku-Herityn iltapäivä

klo 15.

La 23.9. Kesäkauden päättäjai-

set Torpalla klo 11.

Yhteyshenkilönä Risto Mäntylä,

040 8289 146, mantylaristo@

gmail.com

■ Karjalan

Retkeilijät (KR)

La-Su 21.-22.1. Kuutamohiih-

to/ hämälähyssy Ukonjoella.

Ilmoittautumiset Else Nevalaiselle

else.nevalainen@gmail.com.

Su-Su 26.3.-2.4. Hiihtoviikko

Sallan kansallispuistossa. Il-

moittautumiset Else Nevalaiselle.

La-Su 15.-16.4. Kevätkokous ja

pilkkikisat/hiihdoretkeily Ukonjo-

en maastoon. Ilm. Elselle.

To-Su 18.-21.5. Kummiseura-

retki Nurmekseen (helatorstai),

Hiidenportin kansallispuistoon

Peura- ja Mujejärvelle. Majoitus

Iso Hirvas-kämpä. Ilm. ilmo.

nousiainen@gmail.com .

To-Su 25.-28.5. Ukonjoen tal-

koot. Ilmoittautumiset Elselle.

La 17.6. Lähiretki esim. uusi

Kiehisien kierros Kolin kansallis-

puistossa.

La-Su 22.-23.7. Suomen niit-

tyjen heinätytys, lakkaretki ja

onkikilpailut Ukonjoella samana

viikonloppuna.

To-Su 3.-6.8. Elotreffit Ukon-

joella. Vietämme seuramme

40-vuotisjuhlaa ja Ukonjoen

75-vuotisjuhlaa 6.8. Elotreffien

yhteydessä.

La-La 9.-16.9. Sallatunturin

kansallispuiston syysvaellus.

■ Kuopion

Retkeilijät (KuRet)

Kevättalvella Talvirieha Koivu-

lassa.

Pääsiäistulet Koivulassa.

Keväällä **Avoimet ovet Koivu-**

lassa, avoin tapahtuma Kuopio-

laisille.

To-Su 25.-28.5. SRL:n Ukonjoen

talkoot.

Ma-Su 12.-18.6. SRL:n Lapin

majojen talkoot.

Päiväretkiä, tutustumisia eri

kohteisiin lähiympäristössä.

Kesäteatteriretki.

Lasten viikonloppu Koivulassa.

Remontteja Koivulassa (tarken-

tuu myöhemmin).

Osallistutaan mahdollisuuksien

mukaan SRL:n muiden seurojen

tapahtumiin.

Päivämäärät tarkentuvat myö-

hemmin, kerrotaan jäsenkirjeessä

ja seuran nettisivuilla. Tiedustelut

Päli p.0400 350 515, paulitkomo-

nen@gmail.com

■ Kuusankosken

Retkeilijät (KuuRet)

Helmikuussa Matkailu- ja

retkeilyilta, Kuusankosken seura-

kuntatalo.

Maaliskuussa Ulkoilu- ja pilkki-

päivä, Sompanen, Voikkaa.

Kuutamohiihto.

Kevätkokous.

Huhtikuussa Lapin hiihtoviikko.

Toukokuussa linturetki sauva-

kävelen.

Kesän avajaiset, Sompanen,

Voikkaa.

Tiedustelut: Simo Korpelainen

p.040 7617368 tai simo.korpelai-

nen@pp.inet.fi

Netti: kuusankoskenretkeilijat.

nettisivu.org

■ Länsi-Karjalan

Retkeilijät (L-KR)

Maaliskuussa Latukahvio

Kaunisniemen kahviossa sekä

hiihdolenkkejä lähiladuilla.

Raimo Kitunen Karjalan Retkeilijöistä on ahkera marjastaja.

Syksyn viimeisiä karpaloita rapisi vielä hänen astioihinsa runsaasti.

Kuva: Ilmo Nousiainen.

Hiirihaukan katse seurasi pihaoravaa Kaarinassa. Kuva Timo Nokkala.

Kummiluokan tapahtumat:
Talvitapahtuma laskiaisien tienoilla ja syksyllä puolukkaretki + puuron keitto. Tapahtumat sovitaan opettajan kanssa.

Su 19.3. Kevätkokous klo 14 Servolla, Kummunkatu 26, Outokumpu.

Toukokuussa Elämyspäivä Outokummun Erä- ja Luontokeskuksessa.

Kesäkuussa Kesäretki Ärjänsaareen, Kajaaniin tai lähiseudun kansallispuistoon. **La-La 29.7.-5.8.** Varkhanmukassa patikointia, melontaa, kalastusta.

La-Su 19.-20.8. Melontakurssi-viikonloppu Metsäkartanolla. **La 26.8.** Nuku yö ulkona-tapahtuma Suomen luonnonpäivänä kaikille avoimena.

Lisätietoja tapahtumista antaa Anne Kuokkanen, puh. 044 7559 445 anne.kuokkanen@outokummunkaupunki.fi. Retkistä ja tapahtumista tiedotetaan vielä erikseen jäsenistölle.

■ **Riihimäen Retkeilijät (RiRet)**
Talvella yhteisiä hiihtoretkeä ja kesällä kävelyretkeä lähiympäristöön.

Kevätkokous maaliskuussa. Hiihtoretki Lappiin Enontekiön Vuontispirtin maisemiin, vko 13 (pe-la 24.3.-1.4.)

Seuran osuus kaupungin siivoustalkoisiin toukokuun alkupuolella.

Kesäkauden avajaiset. Äitienpäiväpyöräily. Tapaaminen Hämeenlinnan Retkeilijöiden kanssa. Laivaretki esim. Kelvenneen saareen. Teatteriretki.

Perinteinen virkistyspäivä elokuussa.
Tarkempia tietoja puh. 040 7254898 Raija

■ **Rovaniemen Retkeilijät (RoiRet)**
Tammikuussa **Talviulkoilutapahtuma-Pakkasretki tai Ylläs Soikoon** tapahtumaan osallistuminen
Helmikuussa Kevätkokous ja Rovaniemi 150-kilpailussa talkoileminen.
Maaliskuussa Kuutamohiihto ja Hiihtoretki laavulle-retkeilyä pimeässä.

Huhtikuussa Ulkoilu/pilkkitapahtuma ja Suomen Retkeilyliiton hiihtoviikolle osallistuminen.

Toukokuussa Perämeren kansallispuisto ja Pyörät kuntoon tapahtuma sekä **Suunnistuskurssi.**

Kesäkuussa Majatalkoisiin osallistuminen ja Geokätköilyretki. Heinäkuussa Frisbeegolf-ilta. Tiedustelut: Hannu p. 040 588 1439.

Netti: facebook.com/rovaniemenretkeilijatry

■ **Salpausselän Samoojat (SaSa)**
1.1.2023 Uudenvuoden retki Vääksyn Pasolanvuoren lenkkeilymaastolle. Lähtö klo 10 Pikku-Vesijärven parkkialue.
Helmikuussa Kuutamoretki, vko 7. Lähtö Mukkulanrannasta Selkäsaareen.

La 11.3. Kymijärven hiihto klo 10. Lähtö Karisman parkkialue.
Huhtikuussa luontojoogaretki, Teivaalanmäki tai Lanu-puisto. Toukokuussa Lahden Pyöräilyviikon pyöräretki.

Toukokuussa Asikkalan Au-rinkovuoren retki. Tutustutaan alueen puolilehtojen harvinaisiin harjukasveihin.
Kesäkuussa Linnaistensuon varhaisaamunretki lintuja kuuntelemaan.
Retkien päivämäärät ja ajat tarkentuvat sekä tiedotetaan jäsenille myöhemmin.

■ **Tapiolan Maa- ja Meriretkeilijät**
Joulukuun tapaaminen torstai- na 15.12.22 klo 13.00 Luontokeskus Haltian kahviossa, Nuuksiontie 84. Bussi 245 Espoon asemalta.
Teatterikäynneistä ja tulevista tapaamisista seuraa sähköposti-amme.
Tuula Touru, tuula.touru@gmail.com puh. 040 502 9399
Kerttuli Karonen, kerttuli.karonen@gmail.com, puh. 050 565 8883

■ **Vihdin Retkeilijät (ViRet)**
La 10.12. Jouluinen jäsenilta Riuttarannan saunalla alkaen klo 16. Osallistumismaksu 10€/jäsen ViRetin tilille FI59 4006 1520 0029 51. VIITE 1067. Ilmoittautuminen Mialle viimeistään su 4.12.
Ke 21.12. Joulutapahtuma Tammelassa Liesjärven kp:n Korteniemessä klo 18 kimp-pakyydein. Ilmoittautuminen Mialle viimeistään 18.12. su s-postilla miaviret88@gmail.com.
Kerro myös tarvitsetko kyydin tai pystytkö sitä tarjoamaan.
Ma 26.12. ER:n Tapaninpäivän Taaperrus Nuuksion kp:ssa. Ti-Pe 10.-13.1.2023 Vi-

Ret järjestää Pajulahdessa KUNTOSTARTIN. HINTA **280€/hlö ti-pe.** Sitovat ilmoittautumiset viimeistään 3. tammikuuta miaviret88@gmail.com ja maksu tulee suorittaa ViRetin tilille FI59 4006 1520 0029 51 VIITE 1070 viimeistään 5.1.2023.

Helmikuussa Lumikenkäilyä tai hiihtoa.

Helmikuussa Pönttöjen tarkastusretket Nuuksion Saarilampi ja Papinsaari.

Maaliskuussa ViRetin ex-tem-poreretki.

Huhtikuussa Tiurahovin hiihtomatkat 1 ja 2 (järjestäjä TiurYst) **La-La 1.-8.4. SRL:n Hiihtoviikko Rihmakurussa.**

La 8.4. Ympäristöpäivä Vihdin srk miesten piirin kanssa Riut-tarannassa (tietoisku, linnun-pönttöjen rakentamista ym.)

La 29.4. SRL:n Linturetki. Toukokuussa ViRetin oma linturetki.

To-Su 18.-21.5. Kummiseuraretki Nurmekseen.

Toukokuussa ViRetin 35v juhlatapahtuma (voi olla myös Nurmeksessa).

La 6.5. SRL: Liittokokous Hel-singissä.

To-Su 25.-28.5. Ukonjoen tal-koot (SRL/KR).

Ma-Su 12.-18.6. Lapin kämppi-en talkoot (SRL).

Lisätietoja ViRetin retkistä Mialta miaviret88@gmail.com.

■ **Nuuskion kansallispuisto-yhdistys NUUKA ry**
26.12. Tapanin taaperrus Espoon Retkeilijöiden kanssa. Läh. hilkka.laitinen@gmail.com

STARTTAA UUSI RETKEILYVUOSI PAJULAHDESTA

Vihdin Retkeilijät järjestää jälleen kerran

KUNNON STARTIN PAJULAHDESSA ti 10. - pe 13.1.-23.

Aloitetaan vuosi rennosti Iso-Kukkasen maisemissa mukavien liikunnanohjaajien liikuttamana.

OHJELMASSA mm lumikenkäilyä, sisäcurlingia, vesijumpppaa ja vaikka mitä hauskaa.

Hinta: 280 € ViRetin jäsenet, 290 € ei jäsenet

Hintaan sisältyy: ohjaus, majoitus, lounaat, päivälliset ja välipalat sekä rantasauna avantoineen.

Sitovat ilmoittautumiset Mialle miaviret88@gmail.com viimeistään 31.12.-22 ja osallistumismaksu viimeistään 4.1.-23 ViRetin tilille FI 59 4006 1520 0029 51 VIITTEELLÄ 1070.

Mikäli on jotain kysyttävää, niin soita Mialle 045-1319128.

Lasten luontokerhossa on kivaa!

Järvenpään retkeilijät ry aloitti syyskuussa 2022 lasten luontokerhon, joka kokoon-tuu joka lauantai Vanhankylänniemen Tammirannassa. Luontokerhon ohjaaja-na on lastentarhanopettaja Paula Tiiraka-ri, joka on tehnyt uraauurtavaa työtä päi-väkotien luontokasvatuksen parissa.

Kerhon tavoitteena on innostaa lapset vanhempineen luontoon liikkumaan ja oppimaan uutta. Syksyn aikana kerhoon on osallistunut seitsemän 4-7 -vuotiasta lasta.

Kerhossa on nikkaroitu linnunpönt-töjä ja perhosbaareja, tutkittu kasveja ja hyönteisiä sekä rakennettu siileille talvi-pesiä. Tietenkin on myös pidetty nuotio-ta ja paistettu yhdessä tikkupullaa ja mak-karaa. Kerho tekee myös pidempiä retkiä, ja viimeksi reipas joukko retkeili Sipoon-korvessa.

Yhteisöllisyys on ryhmässä tärkeää. Nautitaan luonnosta ja pidetään siitä yh-dessä huolta!

SRL:n Retkeilytoimikunnan toimintasuunnitelma 2023

TAMMIKUU

SRL: Akkojen räpömisretki
SRL: Ukkojen luontoretki tai

HELMIKUU

SRL: Ukkojen Luontoretki

HUHTIKUU

1.-8.4. la-la SRL:n hiihtoviikko Rihmakuru
29. la SRL:n linturetki

TOUKOKUU

SRL:n Ukonjoen talkoot / KR
6.5. la SRL:n LIITTOKOKOUS

KESÄKUU

12.-18. su-la SRL:n Lapinkämpin talkoot
18.6. su Yhteispohjoismainen Luonnonkukkien päivän retkiä yhdistyksissä (teema: mustikka)

HEINÄKUU

toinen viikko SRL:n Melontaretki/ER
22.-28. la-pe SRL:n Pyöräretki

ELOKUU

4.-6. pe-su SRL:n Neljännet Elotreffit Ukonjoella
6. su SRL Ukonjoen 75 v syntymäpäivä
12.-13. la-su SRL:n Merellinen perheleiri / ER
26.8. la Suomen Luonnonpäivän tapahtumia yhdistyksissä

SYYSKUU

NFI:n Luonnonystävien päivä joko valtakunnallinen tai yhdistyksissä
17.-24. la-la SRL:n Ruskaretki Varkhanmukka / Rihmakuru tai joku uusi paikka.

LOKAKUU

1.-2. la-su SRL:n viikonloppupatikka

LIITY JÄSENEKSI!

Tule mukaan mukattomaan joukkoomme ja nauti jäseneduista:

- Voit osallistua Retkeilyliiton ja paikallisyhdistysten retkiin, kou-lutuksiin ja muihin tapahtumiin.
- Voit retkeillä turvallisessa seurassa, kokeneiden retkeilijöiden kanssa.
- Voit käyttää Retkeilyliiton käämpäiä Länsi-Lapissa ja Pohjois-Kar-jalassa edullisesti. Useilla yhdistyksillä on myös omia tiloja, jot-ka ovat jäsenen vuokrattavissa.
- Voit lainata retkivarusteita yhdistykseltä, joten sinun ei heti tar-vitse investoida omiin tarvikkeisiin.
- Saat Retkeilijä-lehden 2-3 kertaa vuodessa kotiosoitteeseen. Ota yhteyttä niin kerromme lisää! Järjestösihteerimme Tiina Siner-vo vastaa mielellään kysymyksiin tiistaista torstaihin klo 9-16, pu-helin 045 1369 744 tai sähköposti toimisto@suomenretkeilyliitto.fi. Lisätietoja toiminnasta ja paikallisyhdistysten yhteystiedot löy-tyvät nettisivuiltamme www.suomenretkeilyliitto.fi. Olet lämpimästi tervetullut mukaan!

**LOMAILUA ja HYVÄÄOLOA
HYVINVOINTIMATKOILLA!**
*Yhdistä hyvinvointi ja lomailu!
Tutkimuksien mukaan loman vaikutus kestää pidempään kun yhdistää
lomailuun omasta hyvinvoinnista huolehtimisen!*
HYVINVOINTIMATKOJA ETELÄN LÄMPÖÖN
JOOGAMATKA PUERTO RICOON 08. - 15.02. alk. 995€
JOOGAA JA NIA-TANSSIA LA GOMERAN SAARELLA 15. - 22.02. 1575€
joogaa auringon noustessa, letkeää Nia tanssia auringon laskiessa..
www.hyvinvointimatkat.com

**MONTENEGRO
+ DUBROVNIK!**
-Adrianmeren tuntematon helmi..
*"Kuvittele paikka, missä rannat ovat yhtä saarisen upeita kuin Kroatiossa, vuoret jylhät kuin Sveitsissä, rotkot melkein
yhtä syvät kuin Coloradossa, rakennukset yhtä elegantteja kuin Venetsiassa ja kaupungit yhtä vanhoja kuin Kreikassa.."*
YKSI MAAILMAN KAUNEIMMISTA MAISTAI
Lähdöt: 29.04. - 27.06. ja 17.08. - 25.10. SENIORIMATKA 29.04. - 06.05.
sis. kevyttä liikuntaa ja retkiä!
lähtöjä joka viikko!
Hinta: alk. 695 €/vko, 990 €/2 vkoa JOOGAMATKAT:
10. - 17.05. ja 06. - 13.05.
hinta sis. Dubrovnin retken!
Kysy tarjous!
RYHMILLE RÄÄTÄLÖITYJÄ MATKOJA!
TILAUSMATKAT OY
puh. 017 26 333 23
toimisto@tilausmatkat.info
www.tilausmatkat.info